

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/93/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114225344
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2114225344.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček v spore žalobcov: 1/ K. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. XXXX/XX, I., 2/ Mgr. S. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. XXXX/XX, I., 3/ K. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. XXXX/XX, I., všetci zastúpení: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, IČO: 36 264 750, proti žalovanej: Fakultná nemocnica Trnava, so sídlom Andreja Žarnova 11, Trnava, zastúpená: KADUC & PARTNERS s.r.o., so sídlom Trojičné námestie 4, Trnava, IČO: 50 290 762, za účasti intervenienta na strane žalovanej: KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpeného advokátom: JUDr. Baltazár Mucska, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu škody a iné, o odvolaní žalobcu 1/, žalovanej a intervenienta na strane žalovanej voči rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 9. októbra 2018, č.k. 8C/222/2014-486, v časti týkajúcej sa náhrady škody na zdraví, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a V. týkajúcich sa nároku na náhradu škody žalobcovi 1/ a v závislom výroku o náhrade trov konania (výrok VI.) **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. konanie v časti o zaplatenie sumy 5.855,- eur zastavil (nárok žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom bolestného), výrokom II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 206.329,60 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 50.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 50.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok V.). Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu trov konania v časti o náhradu škody na zdraví v rozsahu 76,18% trov konania (výrok VI.), žalovanej a intervenientovi nepriznal náhradu trov konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy (výrok VII.). Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ a žalobcovi 3/ náhradu trov konania v rozsahu 100% v časti konania o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy (výrok VIII.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ustanovenia § 415, § 420 ods. 1, 2, 3, § 442 ods. 1, § 444 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 ods. 2, 3 písm. a) až c), § 5 ods. 1, 2, 4, § 6 ods. 3, § 4 ods. 4, § 10 ods. 4, 7, § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., § 2 ods. 1, § 4 ods. 1, 3, 5, § 19 ods. 1, 2, 3, § 22 ods. 1 zákona č. 576/2004 Z.z., § 3 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 149, § 470 ods. 1, 2 CSP, článkom 2 ods. 1, 2, článkom 3 ods. 1, 2, 3, článkom 5, článkom 17 CSP, článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dospel k záveru, že žaloba je podaná sčasti dôvodne, a to čo do nároku na zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu 1/, ako aj náhrady

nemajetkovej ujmy žalobcov 2/ a 3/. Žalovaná v priebehu konania namietala, že žalobcovia nepreukázali bez dôvodných pochybností existenciu príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a vznikom poškodenia zdravia žalobcu 1/. Súčasne namietala, že žalobcovia neuviedli také skutkové tvrdenia, ktoré by mohli viesť k záveru o zodpovednosti žalovanej a teda žaloba by mala byť z tohto dôvodu zamietnutá. Súd konštatoval, že žalobcovia špecifikovali skutkové tvrdenia riadne a dostatočne už v samotnom žalobnom návrhu, a to nasledovne: „z dôvodu pôrodu, doposiaľ nezistený páchatel' ako zdravotnícky pracovník za presne neustálených okolností, počas pôrodu presne nezisteným konaním a nedostatočným monitorovaním plodu ohľadom diagnosticky možného ohrozenia plodu hypoxiou, spôsobil u novorodenca K. F., nar. XX.XX.XXXX ťažkú ujmu na zdraví, s trvalým poškodením zdravia, pričom mu doteraz diagnostikovali poruchu zrakovú a sluchovú percepciu, kogenitálny, laryngeálny stridor, adenoidné vegetácie I. st. stav po závažnej perinatálnej lézii, symptomatické infaltilné spazmy“. Ďalej doplnili skutkové tvrdenia výpoveďou žalobkyne 2/ a žalobcu 3/ na pojednávaní dňa 06.10.2015, kde popisali priebeh pôrodu a jeho výsledok, ktorý v priebehu času sa ustálil v súčasnom zdravotnom stave žalobcu 1/. Súd mal za to, že nemožno vykladať procesné predpisy tak, ako ich vykladá žalovaná, ktorá výslovne žiadala presnú špecifikáciu konania (pochybenia) nej od žalobcov (ich tvrdenia nepovažovala za dostatočne určité pre stanovenie jej vlastnej zodpovednosti), nakoľko takýto doslovný výklad zákona, ktorý by žiadal precizovanie každého skutkového tvrdenia do najmenších podrobností, by predstavoval v konečnom dôsledku odopretie spravodlivosti a prístupu k súdu. Skutkové tvrdenia v takto náročnej veci, kde v zásade k precizovaniu skutkových tvrdení tak, ako ich žiadala žalovaná, by bolo nevyhnutné mať minimálne medicínske vzdelanie. Zákony (tak hmotné ako aj procesné) majú slúžiť na to, aby bolo umožnené realizovať dotknutým osobám, ich základné právo na prístup k súdu, prejednanie veci (Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), pričom však nemožno procesné predpisy vykladať tak, aby sa znemožnilo osobám dotknutým na ich právach domôcť sa súdneho rozhodnutia. Súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I ÚS 549/2015, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že je potrebné vždy zohľadňovať špecifické a individuálne okolnosti každého prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé vyriešenie veci. Súd tak ako uviedol vyššie mal za to, že skutkové tvrdenia žalobcov boli dostatočne jasné a zrozumiteľné, nakoľko tieto spočívali v tom, že postup žalovanej počas pôrodu (hoc aj slovným spojením nezisteným konaním, nedostatočným monitorovaním), označili ako príčinu následného zdravotného stavu maloletého po pôrode, čo sa následne snažili preukázať predkladanými dôkazmi. Druhou zásadnou námietkou žalovanej bola skutočnosť, že žalobcovia nepreukázali kauzálny nexus (bez dôvodných pochybností) medzi svojimi tvrdeniami a vznikom poškodenia zdravia žalobcu 1/. Súd mal za to, že aj uvedená námietka je nedôvodná. Z obsahu ZP 1, ZP 2 a ZP 3 plynie, že žalovaná sa dopustila závažného pochybenia, keď nemonitorovala správne plod počas I. pôrodnej doby. Zo záverov znaleckých posudkov jednoznačne plynie, že monitorovanie malo byť vykonané každé 2 až 3 hodiny, pričom monitorovanie plodu o 12:50 až 13:05 bolo vyhodnotené oneskorené (prakticky bez významu) až o 14:57 kedy malo byť vykonané ďalšie CTG vyšetrenie, čo sa však nestalo. Rovnako z obsahu posudku plynie, že žalovaná porušila svoju povinnosť viesť zdravotnú dokumentáciu riadne (viď ods. 50 až 56 odôvodnenia), nakoľko CTG záznam z 12:38 až 13:05 nie je úplný (len v trvaní 15 minút), pričom žalovaná tento nepredložila ani na výzvu súdu (podľa vyjadrenia zástupcu predložila všetko čím disponuje) a je evidentné, že tento v zdravotnej dokumentácii chýba. Súd súčasne z vykonaného dokazovania zistil, že v zdravotnom zázname chýba aj diagnóza acidobazickej rovnováhy (viď výpoveď MUDr. U. K. zachytená v ZP 2 č.l. 260, ktorá tvrdila, že tento bol zabezpečený, avšak podľa ZP 3 č.l. 446 v dostupnej dokumentácii takéto výsledky sa nenachádzajú, ako ani výsledky laktátu. Z uvedeného mal súd preukázané, že žalovaná viedla zdravotnú dokumentáciu nedostatočne v rozpore so svojimi povinnosťami podľa zákona č. 576/2004 Z.z., pričom za riadne vedenie dokumentácie bola zodpovedná. Paradoxne žalovaná sa bráni tým, že nie je možné jej jednoznačne preukázať pochybenia, lebo žalobcami predkladané dôkazy sú nedostatočné. Zo ZP 3 č.l. 446 plynie, že ak by boli zabezpečené uvedené dôkazy (výsledky vyšetrenia acidobazickej rovnováhy) bolo by možné objektívne hodnotiť stav dieťaťa po narodení. Výsledky však nie sú dostupné. Súd musí vyhodnotiť konanie žalovanej, ako konanie kedy porušila svoje právne povinnosti (viesť dokumentáciu riadne) a v súčasnosti z tohto konania ťaží, nakoľko sa odvoláva, že nie sú proti nej priame dôkazy (neexistujú). Súd v tejto súvislosti poukazuje na Nález Ústavného súdu České republiky sp. zn. IV.ÚS 14/17 ze dne 9.5.2018, ktorý vyjadril ten záver, že „Teprve v situácii, kedy postup dle § 129 odst. 2 o. s. ř. nepřichází v úvahu z důvodu, že předmětná zdravotnická dokumentace buďto v rozporu s právními povinnostmi škůdce nebyla pořízena vůbec, anebo ji (opět v rozporu se svými právními povinnostmi) tento neuchoval či "ztratil", je ústavně aprobovatelné, aby obecný soud přistoupil k možnosti ultima ratio spočívající v obrácení důkazního břemena ohledně skutečností, které měly být na základě zdravotnické dokumentace objasněny. Toliko v těchto typech

určených prípadoch totiž lze akceptovať, aby nad ochranou právnej jistoty účastníka řízení - žalovaného, převážil požadavek na zachování principů spravedlivého procesu. Je totiž zřejmé, že v takovýchto situacích je to právě žalovaný, kdo ze svého protiprávního či nepoctivého jednání získává prospěch na úkor žalobce - poškozeného, jenž není schopen unést důkazní břemeno ohledně tvrzení, od nichž odvíjí svůj nárok na náhradu újmy. Lze doplnit, že povinnost poskytovatele zdravotních služeb vést a uchovávat zdravotnickou dokumentaci je zakotvena v ust. § 53 a násl. zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotnických službách, ve znění pozdějších předpisů“ Súd sa s citovaným rozhodnutím stotožňuje a je názoru, že nemôže byť žalovanej na prospech to, že porušila zákon a nevedla riadne zdravotnú dokumentáciu. Vzhľadom na uvedené preto vychádzajúc zo zásady „nemo turpitudinem suam allegare potest“ - „nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania“ dospel súd k záveru, že dôkazné bremeno v tomto prípade nezaťažuje len žalobcov ale aj žalovanú, ktorá je vzhľadom na okolnosti tiež povinná preukázať, že konala s odbornou starostlivosťou tak, že nepochybila pri pôrode žalobcu 1/.Vychádzajúc z uvedeného ako aj z jednoznačných záverov ZP 3 (viď ods. 23 odôvodnenia), ktorý v záveroch konštatoval, že „Niekdedy v dobe medzi 13.05 hod. a 16.50 hod. došlo k intrauterinnej hypoxii plodu, ktorá bola evidentná na CTG zázname v čase o 16.50 hod. Pre intrauterinnú hypoxiu svedčil aj stav novorodenca po pôrode. Tým, že sa rodička nedostatočne monitorovala, neboli príznaky hroziacej intrauterinnej hypoxie zistené včas, a pôrod nebol ukončený skôr. Hypoxiu plodu u Mgr. F., rod. N. bolo možné odhaliť včas. Ak by sa bol vykonal kardiokografický (CTG záznam) po odtoku plodovej vody a potom ešte opakovane v priebehu I. doby pôrodnej, s vysokou pravdepodobnosťou by sa boli odhalili na monitore známky hroziacej intrauterinnej hypoxie a tiež by sa bola odhalila hyperdynamia maternice, ktorá hypoxiu plodu ešte zhoršovala, pretože CTG záznam sleduje nielen frekvenciu srdca plodu, ale aj kontrakčnú činnosť maternice“ „Fakultná nemocnica Trnava v období 03.10.2012 disponovala všetkými prostriedkami, ktoré jej umožňovali správne poskytovať zdravotnú starostlivosť pri pôrode, disponovala prístrojmi na kardiokografické monitorovanie plodu, disponovala kvalifikovaným zdravotným personálom. Poskytovateľ mal teda možnosť správnym poskytovaním zdravotnej starostlivosti včas zistiť hypoxiu plodu a predísť dlhodobej hypoxii plodu, a tým postnatálnemu poškodeniu plodu. V zdravotnej dokumentácii, ktorá obsahuje údaje z vyšetrení Mgr. F. v poradni pre tehotné, ultrazvukové nálezy, kardiokografické záznamy, tiež záznam z krátkodobej hospitalizácie a záznam z pôrodu (placenta, plodové obaly, pupočník) znalecká organizácia nezistila žiaden údaj, ktorý by nasvedčoval tomu, že k intrauterinnému poškodeniu plodu prišlo počas gravidity.“ Na základe uvedených záverov ZP 3, ako aj predchádzajúcich záverov ZP 2 a ZP 1 (viď predchádzajúce odôvodnenie), ako aj záverov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ktorý rovnako konštatoval, že počas pôrodu bol plod nedostatočne monitorovaný s ohľadom diagnostiky možného ohrozenia plodu hypoxiou) súd dospel k záveru, že má preukázané jednak poškodenie zdravia žalobcu 1/ (čo ostatne nebolo sporné, sporné bolo, či za to zodpovedá žalovaná), ako aj protiprávne konanie žalovanej - nekonala správne, t.j. porušila svoju povinnosť podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., keď nemonitorovala riadne plod (miesto každé 2-3 hodiny, realizovala vyšetrenie len pri prvotnom vyšetrení, a o 12:38-13:05, ktoré vyhodnotila až v čase, kedy mal vykonať ďalší CTG záznam), čím neodhalila intrauterinnú hypoxiu, ktorej by mohla inak včas zabrániť zvolením iného medicínskeho postupu, a teda je zodpovedná za vznik škody žalobcovi 1/ podľa § 420 Občianskeho zákonníka, a žalobca 1/ má právo na náhradu škody v podobe uplatneného sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu nespornej výške bodového ohodnotenia 12 520 bodov (č. 253 Hlboká duševná zaostalosť celkovo počtom 3120 bodov, položku č. 307 Strata reči centrálného pôvodu počtom 5200 bodov, položku č. 321a Strata sexuálnych funkcií počtom 1600 bodov, položku 297b Strata reči centrálného pôvodu počtom bodov 2000, položku 303 Píšťala pažeráka) počtom bodov 600, t.j. celkovo spolu 12 520 bodov) bližšie viď ods. 15 odôvodnenia. Súd k predloženému posudku MUDr. W. konštatuje, že tento nie je dôkazom, ktorý by zbavil žalovanú zodpovednosti, nakoľko tento posudok bol podrobený kontrole posudkom znaleckej organizácie forensic, ktorá jeho závery rozporovala s poukazom na vlastnú literatúru MUDr. W., ktorá je v rozpore so závermi jeho posudku (spôsob monitorovania plodu) viď č.l. 268-269, pričom jeho posudok nezodpovedá ani záverom správy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý taktiež konštatoval pochybenia v monitorovaní plodu, pričom oba subjekty (Úrad aj znalecká organizácia) jasne a presne formulovali svoje závery, znalecká organizácia aj s poukazom na odporúčané postupy v Českej republike. Tu prichádza do úvahy posúdenie námietky premlčania nároku. Žalovaná tvrdila, že žalobca 1/ vedel už 07.05.2013 o ustálení svojho zdravotného stavu, čo dôvodil vyhodnotením lekárskej prepúšťacej správy z uvedeného dňa. Súd poznamenáva, že v zásade by mohlo prísť k začatiu plynutia premlčacej doby najskôr 1 rok po pôrode (viď ods. 48 odôvodnenia), avšak v tomto prípade začiatok premlčacej doby začal neskôr. Súd vyhodnotil tvrdenie žalovanej o začatí plynutia premlčacej doby dňa 07.05.2013 ako účelové, vytrhnuté z kontextu ZP 1, v ktorom

naopak znalecká organizácia výslovne uviedla, že je potrebné zhodnotiť zdravotný stav žalobcu 1/ aj v nasledovnom období, keďže návrh na jeho ohodnotenie vzhľadom k okolnostiam prípadu z odborného medicínskeho hľadiska mohol byť neadekvátny. Ďalej v ZP 2 bolo uvedené, že hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia je potrebné vykonať vtedy, keď to bude uplatniteľné (viď č.l. 173 súdneho spisu a ods. 5 odôvodnenia). Na základe uvedeného záveru znaleckej organizácie teda má súd za to, že nemohla premlčacia lehota plynúť skôr ako bol vydaný posudok č. 232/2014, t.j. pred 17.10.2014. Keďže posudok hovoril o budúcom posúdení stavu, súd teda skúmal, kedy žalujúca strana mohla objektívne vedieť prvýkrát rozsah funkčných porúch žalobcu 1/. Súd tento čas stanovil na lekárske vyšetrenie v auguste 2015 a následný komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta č.l. 106-108, z ktorého plynie miera funkčnej poruchy žalobcu 1/ je 90%. V uvedenom čase teda žalujúca strana najneskôr musela vedieť mieru funkčnej poruchy, ktorá bola už ustálená. Z takto zisteného stavu vyhodnotil súd námietku premlčania ako nedôvodnú, keďže návrh na zmenu žaloby bol podaný 07.05.2017, t.j. v lehote dvoch rokov po auguste (resp. septembri) 2015. Keďže návrh na zmenu žaloby bol podaný včas, súd posúdil nárok žalobcu 1/ ako nepremlčaný. Následne súd určil náhradu pre žalobcu 1/, ktorú vypočítal ako $12\,520 \text{ bodov} \times 16,48 \text{ eur} = 206.329,60 \text{ eur}$. Sumu 16,48 eur určil súd v súlade s ustanoveniami právnych predpisov (viď ods. 35 až 49 odôvodnenia), pričom sumu náhrady určil podľa roku 2014 (viď ods. 41), keďže nárok vznikol v roku 2015 a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol, nad rozsah sumy 16,48 eur za jeden bod.

4. Súd ďalej konštatoval, že po dôkladnom uvážení prípadu dospel k záveru, že argumentácia žalovanej a intervenienta je dôvodná čo do tvrdenia, že náhrada nemajetkovej ujmy je obsiahnutá v ustanovení § 444. Z § 444 Občianskeho zákonníka vyplýva, že k nárokom, ktorý spadá pod nároky pri náhrade škody na zdraví je aj nárok na odškodnenie spoločenského uplatnenia. Žalobca 1/ svoj nárok odôvodňoval tým, že postupom žalovanej bolo zasiahnuté do jeho rodinného života, pričom vo svojej podstate je skutkovo nárok identický so sťažením spoločenského uplatnenia. Vzhľadom na uvedené preto súd považoval uplatnený nárok žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy, za nárok spadajúci pod odškodnenie spoločenského uplatnenia obzvlášť vzhľadom na okolnosti prípadu, kedy maloletý nemôže prežívať zásahy do osobnostných práv a ktoré boli práve zohľadnené v rámci priznania nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd má za to, že pri škode na zdraví, nemajetková ujma, je krytá v slovenskej právnej úprave, cez ustanovenia zákona o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Oba vlastné nároky, ktoré uplatňuje žalobca 1/ sú nárokmi nemajetkovej ujmy odškodňované podľa § 444 Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o skutkovo totožný nárok vychádzajúci z rovnakých skutkových okolností, kde niet iných tvrdených a preukázaných skutočností. Iné druhy nárokov nemajetkovej ujmy právny poriadok Slovenskej republiky výslovne neupravuje. Z tohto dôvodu tu nie je priestor tieto zložky práva uplatňovať cez ochranu osobnosti, a preto súd žalobu v tejto časti zamietol ako nedôvodnú. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16 Co 107/2013-517 z 30. septembra 2013, z ktorého záverov vychádzal, ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 426/2014-31 zo dňa 13.08.2014.

5. V časti nároku žalobcov 2/ a 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy súd konštatoval, že je takmer nemožné vyčíslit hodnotu straty ľudského života v peňažnej forme, preto jedinou možnosťou je v rámci voľnej úvahy súdu a v rámci zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností dospieť k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy, keď rozhodujúcim dôkazným prostriedkom bol samotný žalobný návrh a výsluch žalobcov. Pokiaľ účastníci konania poukazovali na rozhodovaciu prax súdov v obdobných prípadoch, ktorými podporili svoju argumentáciu, súd mal za potrebné zdôrazniť, že skutkové okolnosti každého jedného prípadu sa líšia. Čo sa týka otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodovacej praxe súdov, súd príkladom poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- eur, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Žalobcovia ako rodina boli ťažko zasiahnutí poškodením zdravia žalobcu 1/, pričom každého zasiahla uvedená skutočnosť hlboko a bytostne sa ich dotýka každý deň, keď vidia premárnený život svojho vytúženého dieťaťa, čo jasne plynie z vyjadrení žalobcu 2/ a 3/. V dôsledku poškodenia zdravia žalobcu 1/ spôsobeného žalovanou došlo v danom prípade k dlhodobému zásahu do osobnostných práv žalobcov, ktorý stratili šancu na radostné chvíle s dieťaťom. Člen rodiny, ktorý mal obom rodičom robiť radosť a šťastie, mal byť naplnením ich životného sna, sa stal každodennou starosťou, ktorý ich pripravil o súkromný život, kariérny rast, a naplnenia života šťastím z detí. Uvedené je prakticky nenahraditeľné, nakoľko nahradiť milujúce dieťa je prakticky nemožné. Matka aj otec utrpeli ťažkú citovú

ujmu, spočívajúcu v pocitoch úzkosti, samoty, straty radosti zo života, o to viac, že už v minulosti v rodine prežili skúsenosť s spontánnym prerušením tehotenstva. Citová ujma u nich stále pretrváva, žalobcovia 2/ a 3/ trávajú čas len starostlivosťou o syna, prišli o všetok život, kultúrne vyžitie, pričom sa im aj zhoršila situácia z dôvodu rastu nákladov na starostlivosť o syna. Súd posudzoval náhradu nemajetkovej ujmy pri každom so žalobcov individuálne, pričom prisúdenie ujmy 200.000,- eur súd považoval za neprimerane vysoké, keď po zvážení všetkých skutočností súd dospel k záveru, že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako nižšej ako požadujú žalobcovia, nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva v primeranej miere a nemá mať tak plne reparačnú funkciu, ako ani sankčnú. Súd chápe a plne akceptuje, že so žalobcovia sa len ťažko vyrovnávajú so vzniknutou situáciou a v zásade žiadna forma zadosťučinenia nie je dostatočná a nenahradí stratu, ktorú utrpeli a ktorú prežívajú každý deň. Súd však zohľadnil to, že podľa jeho názoru, žalovaný nekonal úmyselne, šlo z jeho strany o nebanalnosť, ktorú nechcel spáchať. Súd priznal žalobcom 2/ a 3/ sumu 50.000,- eur, nakoľko obaja stratili sen o šťastnom živote dieťaťa a každý deň sú konfrontovaný so životnou realitou. Žalobcovia stratili možnosť voľnočasových aktivít, ktoré by mohli tráviť či už s dieťaťom, alebo sami a pribudli im nadštandardné povinnosti, ktoré musia zabezpečiť. Súd súčasne zhodnotil aj prejavenu ľútosť žalovaným, ako aj skutočnosť, že tento poskytuje zdravotnú starostlivosť vo verejnom záujme a neprimerane vysoká suma sankcie by bola pre neho neúnosná z hľadiska jeho prevádzky. Súčasne však súd zhodnotil to, že žalovaná je poistená. Súd pri priznaní výšky vychádzal taktiež z rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach (viď rozhodnutie Krajského súdu Prešov 20Co/183/2014, Krajského súdu Trnava 24Co/479/2012 a 9Co/423/2012 a 11Co/116/2013), ako aj z rozhodnutí označených sporovými stranami, pričom však prihliadol na individuálny charakter tohto prípadu zohľadňujúc vyššie uvedené špecifiká. Vzhľadom na výšku priznaných súm, či už sťaženia spoločenského uplatnenia, alebo náhrady nemajetkovej ujmy sa jedná o vysokú sumu, súd v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku určil dlhšiu lehotu na plnenie a to v rozsahu 60 dní od právoplatnosti rozsudku.

6. O náhrade trov konania rozhodol súd tak, že priznal žalobcovi 1/ náhradu trov konania v rozsahu, v akom bol úspešný v časti o zaplatenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobca bol úspešný čo do zaplatenia sumy 206.329,60 eur, čo predstavuje 88,09 % z 234.220,- eur (5.855,- eur + 228.365,- eur). 88,09 % je hrubý úspech žalobcu a 11,91 % je hrubý úspech žalovanej, ktorý sa odčíta od hrubého úspechu žalobcu 1/, čím vznikol čistý úspech žalobcu 76,18%. Súd ďalej konštatoval, že nakoľko náhrada nemajetkovej ujmy závisí od voľnej úvahy súdu, nespôsobuje priznanie nižšej sumy v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe zníženie náhrady trov konania, ale tieto sa priznávajú v celom rozsahu. Súd súčasne rozhodol o povinnosti žalovanej zaplatiť trovy konania žalobkyni 2/ a žalobcovi 3/ v rozsahu 100%. O náhrade trov konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu 1/ by mal súd rozhodnúť tak, že ich plná náhrada patrí žalovanej a intervenientovi. Súd má však za to, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú nepriznanie týchto trov žalovanej a intervenientovi, vzhľadom na to, že žalobca 1/ je maloleté dieťa plne odkázané na starostlivosť tretej osoby, pričom má tak závažne poškodené zdravie v dôsledku konania (nekonania) žalovanej, že zo života nemá žiadne potešenie, interakcie. Súčasne je nemajetný plne odkázaný na pomoc tretích osôb. Uvedené skutočnosti viedli súd k tomu, že náhradu trov konania v tejto časti žalovanému a jeho intervenientovi z vyššie uvedených dôvodov hodných osobitného zreteľa nepriznal. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie intervenient na strane žalovanej a to v časti výrokov II., III., IV. napadnutého rozhodnutia, keď výroky I. a V. sú týmto odvolaním nedotknuté. Mal za to, že súd vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Je toho názoru, že súd sa nedostatočne vysporiadal s dvoma zásadnými námietkami vznesenými v konaní a to námietkou absencie príčinnej súvislosti ako základného predpokladu uplatnenia náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy, keď podľa jej názoru absentovala protiprávnosť zásahu, t.j. konania žalovaného a druhou podstatnou námietkou bola vznesená kvalifikovaná námietka premlčania uplatnených nárokov. Je toho názoru, že v konaní absentovalo preukázanie protiprávnosti konania zásahu ako základného predpokladu možnosti priznania náhrady škody/nemajetkovej ujmy. Odvolateľ je toho názoru, že súd sa nedostatočne stotožnil s podstatnou otázkou konania to, či ne/monitoring plodu ako jediné pochybenie deklarované v podkladoch v konaní bol príčinou poškodenia zdravia žalobcu 1/. Má za to, že ani jeden zo znaleckých posudkov a ani výsledky dohľadu neprijali závery o chybnom vedení pôrodu zamestnancami žalovaného. Aj samotné prezentované pochybenie spočívajúce v nedostatočnom monitorovaní plodu

nie je podľa záverov znaleckých posudkov v priamej príčinnej súvislosti s poškodením zdravia žalobcu 1/. V konaní nebolo preukázané to, že v prípade nepretržitého sledovania plodu by došlo k odhaleniu hypoxie plodu včas; či v prípade odhalenia hypoxie plodu by došlo k zabráneniu, resp. nepoškodeniu zdravia žalobcu 1/; vyvrátenie skutočnosti, či k intrauterinnému poškodeniu plodu došlo počas gravidity. Z vykonaného dokazovania a predložených znaleckých posudkov vyplýva, že žalobcovia nepreukázali príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného, resp. jeho zamestnancov a medzi poškodením zdravia žalobcu 1/. Tento kauzálny nexus bol dotvorený úvahou súdu bez relevantných vedeckých podkladov a záverov. Nedostatok zistený nedostatočným monitorovaním plodu nemal vplyv na poškodenie zdravia žalobcu 1/ tak, ako to vyhodnotil konajúci súd. Žalobcovi 1/ nevznikol nárok na náhradu škody, ktorej predpokladom je schéma porušenia právnej povinnosti - príčinná súvislosť a vznik škody. Rovnako tak vzhľadom na uvedené nevznikol žalobcom ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže tá je rovnako spätá s protiprávnym konaním a zásahom do osobnostných práv, ktoré musí spájať príčinná súvislosť. Taktiež sa súd prvej inštancie nevysporiadal správne s námietkou premlčania vznesenou žalovanou a rovnako aj intervenientom vo vzťahu ku škode na zdraví žalobcu 1/. Odvolateľ uviedol, že aj s poukazom na znalecké posudky bol stav žalobcu 1/ ustálený najneskôr rok po pôrode, t.j. 07.05.2013. Súd stotožnil dva pojmy, ktoré je potrebné od seba dôsledne odlišovať a to ustálenie zdravotného stavu a zistenie rozsahu poškodenia, zároveň reflektoval požiadavku objektívnej možnosti zistenia rozsahu poškodenia zdravia. Žalobca 1/ si rozšírením žaloby uplatnil náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 228.365,- eur, ktorá náhrada podlieha dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť momentom ustálenia zdravotného stavu maloletého, t.j. deň narodenia žalobcu 1/ 03.10.2012, resp. spravidla po uplynutí jedného roku od poškodenia na zdraví. Zákonná premlčacia doba na uplatnenie nárokov z titulu škody na zdraví preto uplynula najneskôr dňa 03.10.2015. Odvolateľ ďalej uviedol, že stav žalobcu 1/ bol ustálený už momentom narodenia, resp. bezprostredne po ňom, najneskôr však 03.10.2013. K rozšíreniu žaloby a k uplatneniu sťaženia spoločenského uplatnenia došlo po uplynutí dvoch rokov subjektívnej premlčacej doby. Odvolateľ mal ďalej za to, že žalobcovia nepreukázali príčinnú súvislosť medzi konaním žalobcu a vznikom škody a považujú výšku priznanej nemajetkovej ujmy za nedôvodnú a navyše vymykajúcu sa zákonným požiadavkám na jej priznanie vo vzťahu k zodpovednému subjektu zasahujúcej osobe. Odvolateľ považuje za nesprávny záver súdu, ktorý pri výške nemajetkovej ujmy zhodnotil aj to, že žalovaný je poistený. Len majetkové pomery samotnej žalovanej musia byť rozhodné pre priznanie konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy, nie majetkové pomery jeho poisťovateľa. Súd musí nemajetkovú ujmu, resp. jej výšku odôvodňovať len vo vzťahu k žalovanému, nie k osobe intervenienta, ktorý nijako do práv žalobcov nezasiahol. S poukazom na rozsudok NSSR sp. zn. 2 Cdo 93/2008 zo dňa 30.03.2010 uviedol, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané a odôvodňované uplatnenie výšky nemajetkovej ujmy kedy tá nebola jednoznačne odlišená od finančných/materiálnych strát a potrieb žalobcov. Ďalej odvolateľ poukázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania v časti o náhrade nemajetkovej ujmy žalobcu 1/, keď v danom prípade sú toho názoru, že v odôvodnení absentuje požiadavka na naplnenie ustanovenia § 257 CSP. V tejto súvislosti poukázali aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 13.08.2014. Odvolateľ má za to, že žalovaná a intervenient majú nárok na náhradu trov konania v časti, v ktorej mali vo veci úspech. Vzhľadom na uvedené žiada odvolací súd, aby rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 09.10.2018 v napadnutých výrokoch zmenil tak, že žalobu voči žalovanej zamietá a priznáva žalovanej a intervenientovi náhradu trov konania v celom rozsahu voči žalobcom, alternatívne, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a intervenient má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Voči rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná a to voči výrokom II., III., IV., V. a VIII., ktoré považuje za nesprávne a nezákonné, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej uskutočniť jej procesné práva, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania odvolateľ uviedol, že vedomosť o výške škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia nie je odvádzaná od toho, kedy boli realizované posudky, ale od doby, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a od tohto okamihu plynie premlčacia doba. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.07.1983 sp. zn. 1Cz 23/1983, Rc 9/1986, uznesenie ÚS SR zo dňa 21.06.2016 sp. zn. III. ÚS 399/2016, rozsudok NS ČR zo dňa 30.04.2002 sp. zn. 33Odo 477/2011. Je toho názoru, že súd by mal v každom prípade skúmať, z ktorej lekárskej správy sa mohol poškodený ako laik reálne dozvedieť o tom, že jeho zdravotný stav je ustálený, t.j. kedy získal

potrebnú informáciu o objektívne vyčísliteľnej škode vo vzťahu k položkám podľa prílohy zákona č. 437/2004 Z.z. Zástupcovia žalobcu 1/ mali najneskôr dňa 07.05.2013 k dispozícii údaje obsiahnuté v zdravotnej dokumentácii, z ktorej bolo možné vzhľadom k položkám 253, 297b, 303, 307 a 321a vykonať vyčíslenie nároku. Hlboká duševná zaostalosť, pourazová epilepsia, strata reči, písťala pažeráka, strata pohyblivosti končatín, strata sexuálnej funkcie vyplýva už zo zdravotnej dokumentácie žalobcu 1/ pred dátumom 07.05.2003. Súd v rozpore s ustálenou jednoznačnou súdnou praxou stanovil začatie plynutia premlčacej doby, náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia na deň vydania rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o komplexnom posudku pre potreby peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov sťaženia ťažkého zdravotného postihnutia, ktorý bol vydaný na základe kontrolného lekárskeho posúdenia zo dňa 27.08.2015, ktoré však nie je súčasťou súdneho spisu. Uvedené lekárske posúdenie pre potreby stanovenia peňažných príspevkov však nie je možné zamieňať za ustálenie zdravotného stavu pre potreby stanovenia začatia plynutia premlčacej doby. Žalovaná nemá k dispozícii všetku zdravotnú dokumentáciu žalobcu 1/, aby mohol presnejšie vymedziť termín, kedy mohlo byť skôr vykonané bodové ohodnotenie a preto vychádza z obsahu prepúšťacej správy zo dňa 07.05.2013, ktorá obsahuje všetky diagnózy, ktoré našli svoj odraz v bodovom ohodnotení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu 1/ bola uplatnená na súde až 07.05.2017, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Súd premlčanie nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom začatia plynutia premlčacej doby pri nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu 1/, keď začatie plynutia urobil závislé od subjektívneho prejavu vôle, ktorým bolo vyvolané konanie o vydanie komplexného posudku v sociálnych veciach. Nárok žalobcu 1/ na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia je premlčaný. Čo sa týka náhrady škody a sťaženia spoločenského uplatnenia, súd v danom prípade aplikoval ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka a bolo na žalobcovi 1/, aby tvrdil a preukázal existenciu predpokladov tejto zodpovednosti žalovaného za škodu. Nedostatočné monitorovanie plodu priamo nespôsobilo poškodenie zdravia uplatňovanej žalobcom 1/, keďže tieto spôsobila hypoxia, ktorá sa vyvinula bez priameho vplyvu žalovaného (príčiny hypoxie ležia na strane matky alebo plodu). Ako jednou z príčin poškodenia zdravia mohla byť skutočnosť, že žalovaný mal skôr rozpoznať hypoxiu plodu a prijať opatrenia k jej zabráneniu a aký vplyv by to malo na poškodenie zdravia žalobcu 1/ spôsobenej hypoxiou. O týchto tvrdenia malo byť vedené dokazovanie, t.j. kedy mal byť ukončený pôrod a aké následky by to malo na plod. Žalobcovia však predmetom dokazovania v spore urobili tvrdenie, že žalovaný nedostatočným monitorovaním ohľadom diagnosticky možného ohrozenia plodu hypoxiou spôsobil ujmu na zdraví a súd ich nevyzval na doplnenie skutkových tvrdení. Predmetom skúmania v danej veci teda mal byť iný vzťah ako ten, ktorý urobili predmetom sporu žalobcovia a to, či medzi skorším ukončením pôrodu a vzniknutou škodou na zdraví existuje priama príčinná súvislosť. Je toho názoru, že je v rozpore so zásadou predvídateľnosťou súdnych rozhodnutí a postupu súdu, keď súd prenesie dôkazné bremeno ohľadom určitej skutočnosti na druhú stranu sporu bez toho, aby ju riadne poučil a dal jej možnosť navrhnúť dôkazy na preukázanie súdom určenej skutočnosti. V danom prípade však došlo k zámene nesplnenia povinnosti riadne viesť dokumentáciu s tým, že vyšetrenie nebolo vykonané. Predloženie výsledkov acidobázickej rovnováhy ohľadom hodnotenia stavu dieťaťa po pôrode nemá vplyv na toto konanie. Žalovaný v ničom neťaží z nepredloženia výsledkov acidobázickej rovnováhy. Pokiaľ nebol vykonaný test acidobázickej rovnováhy, nemohol nájsť odraz v zdravotnej dokumentácii. Súd neuviedol, prečo potreboval preukázať stav novorodenca po narodení a ako to súvisí s danou vecou. Konštatovanie súdu, že niečo si nepredložil neznamená automaticky, že druhá strana sporu z tohto dôvodu preukázala svoj nárok. Predmetom dokazovania mala byť dĺžka trvania hypoxie plodu, keďže len uvedená otázka by rozriešila, či by správne monitorovanie plodu (á 2 hodiny) mohlo odhaliť hypoxiu a vyvolať predčasné ukončenie pôrodu. Hypoxia bola podľa znalcov v danom prípade akútna, nie chronická (plod bol podľa znalcov pred 13. hodinou zdravý). Znalci však neodpovedali na otázku, z akého impulzu pochádzala, ako dlho trvala hypoxia, keďže je zrejmé, že nedostatok kyslíka nie je možné absorbovať donekonečna bez fatálneho následku. V konaní neboli učené zistenia, nikto ich nežiadal zistiť, či v čase, kedy malo byť plánované CTG vyšetrenie (15:00 až 15:35 hod.) bol plod už v ohrození prebiehajúcou hypoxiou, ktorá mohla byť odhalená a mohlo byť voči nej zakročené. Z posudku O. W. vyplýva, že v danom čase boli vykonané auskultačné vyšetrenia (14:09, 14:57, 15:45 hod.), ktoré neindikovali predčasné ukončenie pôrodu. Ďalej odvolateľ poukázal, že na žiadnom mieste napadnutého rozsudku sa nenachádza úvaha o tom, že nebyť nekonania žalovanej, ku škode - ujmu žalobcu by s nejakou mierou pravdepodobnosti ale určite nedošlo. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k intrauterinnej hypoxii by došlo za každých okolností prípadu, keďže príčina tohto javu bola mimo sféry vplyvu žalovanej a tento jav nastal z prirodzených príčin, ktoré však neboli doposiaľ presne špecifikované. Tento jav bez iného priamo spôsobil škodu, ktorá je predmetom tohto konania. Ďalšou okolnosťou vstupujúcou do deja je

povinnosť žalovanej poskytovať zdravotnú starostlivosť správne a jeho možnosť v daných súvislostiach a čase odhaliť a odvrátiť následky tejto príčiny. Samotná skutočnosť, že žalovaná disponovala prístrojom a personálom neznamená, že v danom prípade by jej zásah zabránil následkom vyvolaným prvotnou príčinou, čo vyplýva aj zo znaleckých posudkov. Znalecké posudky však nepriniesli odborné vedomosti a skutkové zistenia, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že rozhodujúcou príčinou vzniku poškodenia žalobcu 1/ bolo nedostatočné monitorovanie žalobcu 1/. Vzhľadom k tomu, že ani po údajnom prenesení dôkazného bremena ohľadom skutočností plynúcich z výsledkov acidobázickej rovnováhy, neuniesol žalobca bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu, t.j. neboli v súdnom konaní riadne zistené predpoklady zodpovednosti žalovanej za škodu žalobcu 1/. Pokiaľ nie je daná zodpovednosť žalovaného za poškodenie zdravia žalobcu 1/, nie je daná ani zodpovednosť za nemajetkovú ujmu žalobkyne 2/ a žalobcu 3/, keďže zásah do ich osobnostných práv tým pádom nebol neoprávnený. Ďalej odvolateľ uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v časti príčinnej súvislosti, t.j. opísanie myšlienkového pochodu sudcu ohľadom testu príčinnej súvislosti a uvedenie právnej doktríny, podľa ktorej tento test aplikuje a hodnotí, medzi akou právnou skutočnosťou a škodou danú príčinnú súvislosť zisťuje v predmetnom rozhodnutí úplne chýba, t.j. došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na vyššie uvedené sa žalovaný domnieva, že došlo k naplneniu dôvodov odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP a preto žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, resp. aby rozhodnutie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu a to voči výroku V. v časti zamietnutia nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 22.035,40 eur, ďalej voči výroku V. v časti zamietnutia jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a taktiež týmto jedným podaním prostredníctvom právneho zástupcu podali odvolanie aj žalobcovia 2/ a 3/ a to voči výroku V. v zamietajúcej časti ohľadne uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy spolu so závislými výrokmi o náhrade trov konania. Čo sa týka nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia v zamietnutej časti 22.035,40 eur, odvolateľ uviedol, že otázka určenia okamihu ustálenia zdravotného stavu je otázkou odbornou. V danom prípade je odvolateľ toho názoru, že súd prvej inštancie mal ako okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu považovať dátum vykonania jeho bodového ohodnotenia. Je toho názoru, že pokiaľ súd prvej inštancie posúdil sám okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu inak, t.j. ako dátum vyhotovenia komplexného posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo 16.09.2015, sám sa dopustil riešenia odbornej otázky, pre ktorú sú potrebné odborné znalosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nehodnotil jednotlivé položky poškodenia zdravia žalobcu, napríklad stanovil v predmetnom posudku mieru funkčnej poruchy na 90%, pričom podľa znaleckého posudku č. 108/2018 maloletý K. F. utrpel škodu na zdraví spočívajúcu v trvale doživotnej invalidite v miere 100%. Ďalej odvolateľ nesúhlasil s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí súdu prvej inštancie ohľadne výroku V. vo vzťahu k žalobcovi 1/ a to v časti zamietnutia jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, kde síce súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 426/2014, ale v danom prípade sa Ústavný súd nezaoberal otázkou, aká má byť judikatúra súdov SR v otázke súbehu náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia a nemajetkovej ujmy, ale vyriešenie tejto otázky náleží sústave všeobecných súdov, ktoré inštančne završuje Najvyšší súd SR. Súd prvej inštancie naopak opomenul zohľadniť v súlade s článkom II. ods. 2 CSP rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 65/2013 zo dňa 28.05.2014, podľa ktorého zmyslom náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad za hodnotenie bolesti, ani zo zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ale ani zo sadziieb bodového ohodnotenia nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Uvedená otázka už bola riešená aj v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu, napríklad Krajský súd v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 25Co/103/2018 uviedol, že v danom prípade pri uplatnení nároku na náhradu škody na zdraví a na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnosti poškodeného, ide o odlišné, celkom samostatné nároky, pričom však nie je vylúčené, aby na základe jedného protiprávneho zásahu došlo nielen k vzniku takýchto ujmy na zdraví, ale zároveň aj k zásahu do osobnosti poškodeného. Ďalej odvolatelia a to žalobcovia 2/ a 3/ podali odvolanie aj voči výroku V. v zamietajúcej časti nimi uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie disponoval v rámci vykonaného dokazovania dostatočným množstvom skutkových zistení pre správne stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov 2/ a 3/, avšak tieto nesprávne skutkovo zistil a rovnako aj nesprávne právne posúdil. Neoprávnený zásah, za ktorý žalovaný zodpovedá, sa prejavuje v každej jednej stránke ich života. Peňažné vyjadrenie straty

príjmu matky, ktorá musí doživotne poskytovať 24-hodinovú osobnú starostlivosť postihnutému synovi, je s pôvodným mesačným príjmom 1.200,- eur úplne mimo rámca rozhodnutia súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa 2/ študovala, budovala si kariéru, ktorá sa v jednom okamihu stratila, ďalej poukázala na nefunkčnosť rodiny, absentujúci spoločenský život, ktoré sú tiež dôležité aspekty. Neprimeranosť priznanej náhrady sa prejavuje najviac vo vzťahu k citovej oblasti. Žiaľ, ktorý je neustále prítomný v živote oboch žalobcov, strata akejkoľvek radosti zo života, možnosti prežívať šťastie. Odvolatelia sú toho názoru, že jednorazové odškodnenie v sume 50.000,- eur nenapĺňa základnú funkciu vyváženia či zmiernenia následkov v životoch žalobcov 2/ a 3/ hoc ako sa pri prvom pohľade zdá vysoké a môže u niekoho budiť aj pocit závidi. Zo strany žalovaného nebol produkovaný dôkaz o tom, že by priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v žalovanej výške ohrozilo jeho spôsobilosť poskytovať zdravotnú starostlivosť. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom súdom prvej inštancie nenapĺňa žiadnu zo svojich funkcií s ohľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej prišlo a je nedostatočná. Na základe uvedeného preto žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v týchto napadnutých výrokoch zmenil a rozhodol v súlade s podanou žalobou.

10. K odvolaniu žalobcov zaslal písomné vyjadrenie intervenient na strane žalovanej v ktorom uviedol, že tvrdenia žalobcov v ich odvolaní vo vzťahu k premlčaniu časti nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia považujú za nesprávne a v rozpore s normatívnym textom. V danom prípade je nevyhnutné určiť okamih, kedy si žalobca mohol objektívne zistiť škodu, jej výšku a kto za ňu zodpovedá a tú uplatniť na súde. Vedomosť o výške škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia nie je odvádzaná od toho, kedy boli realizované posudky, ale od doby, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby poškodeného nie je viazaný na okamih, kedy sa poškodený zo znaleckého posudku alebo lekárskej správy dozvie bodové ohodnotenie svojej ujmy. S uvedenými závermi korešponduje i konštantná súdna judikatúra a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. M Cdo 37/2000 pod R 68/2003. Zastáva stanovisko, že nie je možné za čas ustálenia zdravotného stavu považovať vyhotovenie znaleckého posudku tak, ako sa snažia argumentovať žalobcovia. Ďalej intervenient na strane žalovaného uviedol, že žalobca 1/ si v konaní uplatňuje sťaženie spoločenského uplatnenia a bez uvedenia akýchkoľvek iných skutočností alebo argumentov rovnakými skutkovými okolnosťami odôvodnil aj úplne odlišný právny nárok a to náhradu nemajetkovej ujmy. Takýto postup považujú za contra legem, kedy by došlo k odškodneniu, resp. k náhrade tých istých následkov opakovane. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre zo dňa 25.11.2014 sp. zn. 8Co/276/2013 a Ústavného súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 426/2014 zo dňa 13.08.2014.

11. K vyjadreniu intervenienta na strane žalovanej k odvolaniu žalobcov zaslal písomné vyjadrenie právny zástupca žalobcov v ktorom uviedol, že žalovaná neunesla dôkazné bremeno o ňou vznesenej námietke premlčania, nakoľko nepreukázala, keďže ide o odbornú otázku, že k ustáleniu zdravotného stavu s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie SSU prišlo dňa 07.05.2013 ako tvrdila, dokonca v rozpore s jestvujúcim znaleckým posudkom a rovnako nepreukázala, že k ustáleniu zdravotného stavu s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie SSU prišlo skôr, ako bol vyhotovený samotný znalecký posudok na bodovanie SSU. Žalobca 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu namietal aj súdom stanovený časový okamih vzniku tohto nároku v nadväznosti na stanovenie miery funkčnej poruchy zo strany ÚPSVaR Galanta, ktorý sa ustálením zdravotného stavu žalobcu s možnosťou vykonať bodové ohodnotenie SSU vôbec nezaoberal a ani nie je kompetentný v tejto otázke. Preto argumentoval, že jediným dokazovaním nesporne preukázaný okamihom je okamih samotného vyhotovenia znaleckého posudku, keďže v tomto čase bolo bodové ohodnotenie vykonané a teda je bezpečne preukázané, že už týmto dňom bolo objektívne možné ho aj vykonať. Intervenient si tak zamenil tvrdenie žalobcu 1/, ktorý namietal neunesenie dôkazného bremena žalovaným vo vznesenej námietke premlčania za vyfabulované tvrdenie žalobcu 1/ o tom, že za ustálenie zdravotného stavu sa má považovať okamih vyhotovenia znaleckého posudku. Čo sa týka otázky súbehu nárokov žalobcu na náhradu SSU a náhradu nemajetkovej ujmy, intervenient svojou právnou argumentáciou podporil tvrdenia žalobcu 1/ uvedené v podanom odvolaní o tom, že súd prvej inštancie pochybil, keď nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy subsumoval pod sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 444 OZ a s týmito tvrdeniami sa stotožňuje. Žalobcovia však nesúhlasia s tvrdením intervenienta, že žalobcovia si uplatňujú túto náhradu za nemajetkovú ujmu rovnakými skutkovými okolnosťami ako požadovanú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobca nárok na náhradu nemajetkovej

ujmy nezdôvodňoval a neuplatňoval na totožnom skutkovom základe, ako požadovanú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z vyjadrenia intervenienta nie je vôbec zrejmé, ktoré to vlastne ním uvádzané rovnaké skutkové okolnosti majú byť a čo má konkrétne na mysli, preto nie je možné sa k všeobecnému tvrdeniu intervenienta o tom, že tieto skutkové okolnosti sa zhodujú vyjadriť.

12. Odvolací súd svojím rozhodnutím sp. zn. 9Co/78/2019 - 596 zo dňa 29. októbra 2019 na základe odvolania strán sporu rozhodol tak, že výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. zmenil tak že, žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 228.365,- eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III., IV. a V. týkajúcich sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov 1/, 2/ a 3/ a v závislých výrokoch o náhrade trov konania (výrok VII. a VIII.) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a výrokom III. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania ohľadne nároku o náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestného v rozsahu 96%.

13. Mal zato, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa 2/ bola prijatá do GPK Fakultnej nemocnici Trnava (u žalovaného) o 09:57 hod., na odporúčanie lekárky ambulancie rizikovej tehotnosti ako partus in cursu. Zo správy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplýva, že pôrod prebiehal časovo primerane, CTG záznam o 13:05 hod. bol primeraný, ďalší CTG záznam zrealizovaný s odstupom takmer 4 hodín až o 16:50 hod., 15 min. pred pôrodom ťažko patologický, s bradytachyarytmiou pri hyperkinetickej činnosti. Pôrod u žalobkyne 2/ bol ukončený operačne-forcepsom o 17:05 hod., porodený ťažko asfyktický plod o hmotnosti 3400 gramov, Apgarovej skóre 1/4/9, ph novorodenca pol hodiny po pôrode 6,78. Poskytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej bolo predmetom prieskumu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý skonštatoval porušenie povinnosti žalovanej poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne, z dôvodu, že počas pôrodu bol plod nedostatočne monitorovaný s ohľadom diagnostiky možného ohrozenia plodu hypoxiou. Postup žalovanej ako „non lege artis“ bol konštatovaný aj v oboch znaleckých posudkoch, t.j. v znaleckom posudku znaleckej organizácie forensic.sk Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. č. 232/2014 a č. 108/2017 (vypracované pre účely trestného konania), ako aj v znaleckom posudku znaleckej organizácie forensic.sk Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. č. 202/2018.

14. Súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozsudku v bodoch 74 - 75, 77 dostatočne podrobne a vyčerpávajúco uviedol základné východiská nárokov žalobcov, ktoré boli dotknuté (porušené) v dôsledku postupu žalovanej a ktoré zakladajú nárok žalobcu 1/ na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj nárok žalobcov 2/ a 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom jasne definoval predpoklady vzniku týchto nárokov. Pre vznik právnej zodpovednosti je potrebné naplnenie predpokladov zodpovednosti, ktorými sú: 1. protiprávne konanie alebo opomenutie, teda porušenie povinnosti zdravotníckeho pracovníka uloženej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, 2. škodlivý následok, zvyčajne ide o spôsobenie ujmy na zdraví, v niektorých prípadoch postačuje len ohrozenie právom chráneného záujmu, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním alebo opomenutím a škodlivým následkom.

15. Preukázanie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, a to protiprávneho zásahu do práv fyzickej osoby, si vyžaduje analýzu všetkých relevantných okolností, ktoré sú v kauzálnom vzťahu k spôsobenej ujme. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí správne poukázal na ustanovenie § 415 OZ, ktoré ukladá každému povinnosť postupovať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a na majetku. Medzi základné zásady občianskeho práva ovládajúce civilnú zodpovednosť patrí aj zásada nikomu neškodiť. Občianskoprávna prevencia má zásadný význam v súvislosti s úpravou zodpovednosti za škodu, keďže jej cieľom je predchádzať nežiaducim ujám. Správať sa v rozpore s ustanovením § 415 OZ, znamená chovať sa protiprávne, keďže ide o záväznú právnu povinnosť každého dodržiavať nielen povinnosti uložene právnymi predpismi a povinnosti prevzaté zmluvne, ale i bez konkrétne stanoveného pravidla chovania, teda počínať si natoľko obozretne, aby konaním alebo opomenutím nevznikla škoda. To znamená povinnosť zachovávať pri svojom konaní s ohľadom na konkrétne podmienky vždy taký stupeň pozornosti, starostlivosti a ohľaduplnosti, ktorý je objektívne posudzované, spôsobilý vždy zabrániť vzniku daných škôd.

16. Ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka vyjadruje všeobecnú prevenčnú povinnosť, ktorá sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávných vzťahov a vzťahuje sa samozrejme aj na

toho, komu riziko vzniku škody hrozí. Ide o záväznú právnu povinnosť každého dodržiavať nielen povinnosti uložené právnymi predpismi a povinnosti prevzaté zmluvne, ale - aj bez konkrétne stanoveného pravidla správania - počínať si natoľko obozretne, aby konaním alebo opomenutím konania nevznikla škoda iným ani jemu samému. Takto stanovená generálna prevencia je súčasťou občianskoprávneho zodpovednostného systému. Ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka nemá len preventívne výchovnú povahu. Povinnosť vyslovená týmto ustanovením je pre každého z účastníkov občianskoprávnych vzťahov záväznou právnou povinnosťou určitým spôsobom sa správať. Preto jej nedodržanie predstavuje porušenie. Toto ustanovenie je súčasne vyjadrením všeobecnej zásady ochrany dobrých mravov v občianskoprávnych vzťahoch spočívajúce v tom, že sa účastníci občianskoprávnych vzťahov majú správať vždy tak, aby nespôsobili škodu na zdraví, majetku, právach iného, prírode či životnom prostredí. Všetky pravidlá správania sa v najrôznejších situáciách nemôžu byť ustanovené či podrobne upravené právnymi predpismi. Ustanovenie § 415 ukladá preto povinnosť každému postupovať vzhľadom na konkrétne okolnosti tak, aby nedal príčinu k vzniku škody na zdraví, na majetku a na iných hodnotách. Správať sa v rozpore s touto povinnosťou znamená správať sa protiprávne.

17. Ustanovenie § 415 ale nezakladá samostatnú skutkovú podstatu zodpovednosti za škodu, ale porušenie tejto povinnosti (namiesto porušenia konkrétnej zákonnej alebo zmluvnej povinnosti) predstavuje porušenie, ktoré - ak je príčinou vzniku škody - znamená vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka.

18. Žalovaná predstavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, konkrétne nemocnicu, miesto, kde pacienti prichádzajú s dôverou (vrátane dôvery ich rodinných príslušníkov), že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že lekári sú dostatočne kvalifikovaní (a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale aj hlboko ľudský) a postupujú v súlade s lekárskou etikou (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015).

19. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že pri rozhodovaní vo veci samej ohľadne nároku žalobcu 1/ o náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vzal súd prvej inštancie do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní o tomto nároku súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia o tomto nároku, avšak zo strany súdu prvej inštancie došlo k nesprávnemu výpočtu výšky tejto náhrady škody a to v dôsledku nesprávneho určenia okamihu, kedy mal súd v konaní za preukázané, že došlo k ustáleniu zdravotného stavu u žalobcu 1/, čo bolo aj dôvodnou odvolacou námietkou žalobcu 1/.

20. Podstatou odvolania intervenienta a žalovanej proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie ohľadne nároku žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia je námietka, že pre určenie tejto zodpovednosti by musela byť v spore jednoznačne preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním žalovanej pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, kedy by bol pôrod žalobkyne 2/ vedený zo strany žalovanej non lege artis a poškodením zdravia žalobcu 1/, čo ale v spore preukázané nebolo, keď nebolo preukázané, či ne/monitoring plodu ako jediné pochybenie deklarované v podkladoch v konaní bol príčinou poškodenia zdravia žalobcu 1/ a v konaní taktiež nebolo preukázané, či v prípade nepretržitého sledovania plodu by došlo k odhaleniu hypoxie plodu včas; či v prípade odhalenia hypoxie plodu by došlo k zabráneniu, resp. nepoškodeniu zdravia žalobcu 1/.

21. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že príčinná súvislosť je popri zavinenom protiprávnom konaní a existencii škody jedným zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka všeobecná zodpovednosť za škodu, v zmysle ktorej každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti/. Príčinná súvislosť musí existovať medzi protiprávnym konaním a existujúcou škodou, teda inak povedané dôvodom vzniku škody musí byť protiprávne konanie. Bez tejto príčinnej súvislosti nemožno robiť subjekt, ktorý sa dopustil protiprávneho konania zodpovedným za škodu a uložiť mu povinnosť k jej náhrade. Na existenciu príčinnej súvislosti treba usudzovať pomocou aplikácie dvoch základných teórií, teórie podmienky /conditio sine qua non/ a

teórie adekvátnej príčinnej súvislosti. Bez existencie faktickej kauzality /ktorú hodnotíme z pohľadu teórie *conditio sine qua non*/ nemožno usudzovať na kauzalitu právnu /ktorú hodnotíme z pohľadu teórie adekvátnej príčinnej súvislosti/. Podľa teória podmienky /*conditio sine qua non*/ sa za príčinu považuje každý jav, bez ktorého by iný jav vôbec nenastal, alebo by nenastal spôsobom ako sa to stalo. V podmienkach všeobecnej zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potom potrebné si pri skúmaní existencie faktickej kauzality odpovedať na otázku, či by škodlivý následok /škoda/ nastal bez určitého protiprávneho konania /alebo opomenutia/ škodcu. Po zistení, že medzi protiprávnym konaním škodcu a škodlivým následkom existuje vzťah faktickej kauzality, je treba ďalej za pomoci teórie adekvátnej príčinnej súvislosti vyhodnotiť, či medzi nimi existuje aj kauzalita právna. Táto teória nie je postavená na jednoduchom porovnaní vzájomných vzťahov určitých javov vonkajšieho sveta ale na pravdepodobnostnom princípe vychádzajúcom zo všeobecnej skúsenosti a predvídateľnosti následkov. V tomto zmysle je potom právna kauzalita daná, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym následkom protiprávneho konania škodcu. Samotná škoda teda musí byť predvídateľná, teda musí byť v ľudských silách predvídať, že určité konanie môže vyvolať daný škodlivý následok. Nie je pritom potrebné, aby vznik určitej škody bol predvídateľný pre konkrétneho konajúceho - škodcu ale postačuje, ak pre optimálneho pozorovateľa nie je vznik určitej škody vysoko nepravdepodobný.

22. Príчинná súvislosť medzi dvoma javmi je taký vzťah, keď prvý jav je príčinou druhého a druhý následkom prvého. Druhý jav v prípade existujúcej príčinnej súvislosti by nemohol nastať bez prvého. O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikne. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, nepretržitý; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (por. rozhodnutie NS SR z 28.10.2010, sp. zn. 3 Cdo 130/2010). Príčinou vzniku škody môže byť len tá okolnosť, ktorá škodu spôsobila a bez nej by škodlivý následok nenastal. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je potrebné skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako príčiny škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť v danom prípade. Pritom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale postačuje, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o odškodnenie ktorého ide, a to o príčinu hlavnú, dôležitú, podstatnú a značnú (por. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 03.02.2015, sp. zn. 25 Cdo 1222/2012).

23. Jednou z oblastí, kde tieto problémy vystupujú zvlášť do popredia, sú tzv. medicínskoprávne spory, ktoré sú charakteristické svojou skutkovou zložitou prejavujúcou sa predovšetkým súbehom viacerých príčin spôsobilých privodiť daný následok alebo výrazným časovým obdobím medzi príčinou a následkom, čo významne sťažuje dôkaznú situáciu, prípadne tým, že úroveň aktuálneho stavu poznania v danom čase neumožňuje spoľahlivo objasniť tvrdený kauzálny priebeh, nedokonalosťou postupov pri poskytovaní zdravotníckej starostlivosti alebo samotnou povahou biologických procesov (porovnaj napr. DOLEŽAL, Adam - DOLEŽAL, Tomáš. Kauzalita v civilním právu se zaměřením na medicínskoprávní spory. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2016. s. 180). Charakteristickou črtou týchto vzťahov, ktorá v priebehu súdneho konania mnohokrát zohráva rozhodujúcu úlohu, je aj to, že medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia a pacientom je výrazná informačná asymetria v neprospech pacienta. Práve informačná nerovnomernosť medzi úrovňou poznania zdravotníckeho zariadenia na jednej strane a jeho pacientom na strane druhej a s tým spojená odborná znalosť zdravotníckeho zariadenia a spôsobilosť vnímať udalosti spojené s poskytovaním zdravotníckych služieb lepšie alebo o ich priebehu zistiť viac a tiež jeho spôsobilosť preventívne alebo následne zabezpečiť o tom dôkazné prostriedky sú tými okolnosťami, ktoré ho stavajú do výhodnejšieho procesného postavenia v prípade sporu vo vzťahu k pacientovi, ktorý takéto možnosti spravidla nemá. V prípade, ak má za takejto situácie poškodený pacient, ako slabšia strana v priebehu súdneho konania dokázať príčinnú súvislosť medzi určitými právne relevantnými javmi, má v priebehu dokazovania pred sebou pomerne náročnú úlohu, ktorá hraničí v mnohých prípadoch s jej faktickou realizovateľnosťou. Práve objektívne limity spojené s dokazovaním kauzálny súvislosti, ako aj slabšie postavenie poškodeného pacienta sú tými skutočnosťami, ktoré v rámci štandardného dôkazného sylogizmu vedú v mnohých prípadoch k nespravodlivým výsledkom, pretože neadekvátna náročnosť unesenia dôkazného bremena o príčinnej súvislosti medzi škodovou udalosťou a vznikom škody zo strany pacienta je v prípade uplatňovania

zásady „všetko alebo nič“ aj spravidla príčinou jeho neúspechu v spore. Takéto riešenie sa javí byť nespravodlivé najmä v prípadoch, keď pre pravdivosť skutkových tvrdení žalobcu hovorí vysoká miera ich pravdepodobnosti.

24. Uvedené tézy je potrebné úzko vnímať aj z pohľadu ústredných funkcií zodpovednosti sa škodu, ktorou je funkcia preventívna a reparačná. Z pohľadu naplnenia týchto funkcií zodpovednostného práva požiadavka stopercentnej miery dôkazu pre účely unesenia dôkazného bremena poškodenému ukladá, aby pod procesnou sankciou neúspechu v spore tvrdil a preukázal kauzalitu s absolútnou istotou, čo je vzhľadom na už uvedené cieľ, ktorý je nereálny a v zásade objektívne nespĺniteľný. Dôsledkom takto chápanej a aplikovanej miery dôkazu o tvrdenej kauzalite je potom situácia, ktorá bráni aj realizácii hmotného práva tým, že na jednej strane žalovanému poskytuje neadekvátnu výhodu v súdnom konaní a na strane druhej neodôvodnene poškodzuje žalobcu, čo je zároveň v rozpore aj s princípmi procesného práva. V medicínskoprávných sporoch nie je v mnohých prípadoch z už uvedených dôvodov možné jednoznačne určiť skutočnú príčinu vzniku škodlivého následku, ale túto možno stanoviť len s určitou mierou jej pravdepodobnosti. V týchto prípadoch je nutné vziať do úvahy aj ďalšie prvky, na ktorých je vybudovaný systém zodpovednostného práva, a zohľadniť ich v kontexte objektívnej kauzálnej neistoty a vzájomnom nerovnocennom postavení tak, aby výsledok zodpovedal princípom, na ktorých je zodpovednosť za ujmu/škodu postavená. V tejto situácii ide v zásade o vyvažovanie dvoch proti sebe stojacich záujmov, a to práva poškodeného na jeho odškodnenie a na druhej strane záujem na tom, aby povinnosť na náhradu škody zaťažovala iba toho, kto škodu skutočne spôsobil alebo ju mohol svojím konaním odvrátiť. Neistota vo vzťahu k príčinnej súvislosti musí byť preto spravodlivo rozdelená, pričom, ako uvádza F. Š., požiadavka spravodlivého vyváženia faktickej nerovnosti sporových strán je v zásade naplnená v prípade, ak je v pochybnostiach rozhodnuté v prospech toho, komu vznikla ujma (porovnaj Dr. František Štajgr. Dôkazní břemeno v civilním soudním sporu, Praha, 1931. s. 114).

25. Sumarizujúc uvedené možno konštatovať, že požiadavka jednoznačného preukázania príčinnej súvislosti bez možnosti pripustenia určitej rozumnej miery neistoty osobitne v sporoch, ktoré majú svoj pôvod vo vzťahoch lekár (zdravotnícke zariadenie) a pacient (klient), je v štandardnom type dôkazného sylogizmu neprimeraná, pretože narušuje spravodlivú rovnováhu medzi dotknutými stranami tým, že nereflektuje objektívne limity súvisiace s následným poznávaním minulých javov, zvlášť príčinnej súvislosti, a proporcionálne nevyvažuje vzájomné asymetrické postavenie týchto subjektov, v ktorom má z už uvedených dôvodov „navrch“ zdravotnícke zariadenie, keďže na žalobcu (poškodeného) ako slabšiu stranu v ich vzájomnom vzťahu kladie neúmerné nároky, čím mu v súdnom konaní fakticky znemožňuje dosiahnutie ich uspokojenia, v dôsledku čoho porušuje aj jeden z aspektov práva na spravodlivé súdne konanie, ktorým je rovnosť jeho strán.

26. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane konštatuje, že zásada rovnosti účastníkov konania je súčasťou práva na spravodlivé konanie. Pod pojmom rovnosti účastníkov konania je potrebné rozumieť rovnosť ich príležitostí. To znamená, že každej procesnej strane by mala byť daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je jej protistrana. Podľa ESLP sa rovnosťou zbraní rozumie požiadavka, aby každá zo strán konania mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku vzhľadom na protistranu podstatným spôsobom neznevýhodňujú. Cieľom zásady rovnosti zbraní je dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Pod takto definovanú rovnosť strán spadajú nielen realizácia ich oprávnení, ale aj otázky dôkazného bremena. V ústavnoprávnej rovine potom platí, že súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj zásada rovnosti zbraní, čo v civilnom súdnom konaní zahŕňa tiež rovnosť dôkazných bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmú byť neprimerané, pretože v opačnom prípade nemožno konanie ako celok považovať za spravodlivé. Obdobne aj ESLP v rozsudku č. 34976/05 vydanom vo veci Metalco Bt. proti Maďarsku z 01.02.2011 dospel k záveru, že uloženie nespĺniteľného dôkazného bremena na jednu stranu civilného sporu je porušením zásady rovnosti zbraní. Právo na rovnosť účastníkov konania teda vyžaduje, aby dôkazné bremeno kladené na jedného účastníka konania nebolo neprimerané, čo vychádza zo všeobecnej požiadavky na dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Z uvedeného možno urobiť záver, podľa ktorého ak je miera procesnoprávneho poznania vyžadovaná na preukázanie príčinnej súvislosti medzi právne relevantnými javmi zo strany žalobcu ako slabšej strany sporu zjavne neprimerane vysoká a nezohľadňujúca faktickú nerovnosť strán sporu, tak v dôsledku toho je aj dôkazné bremeno kladené na túto stranu zjavne neprimerané, čo potom vylučuje aj akúkoľvek zmysuplnú

úvahu o možnosti jeho „unesenia“, čím dochádza k porušeniu práva na rovnosť strán ako jedného z komponentov práva na spravodlivé súdne konanie.“

27. Ako uviedol vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008 Ústavný súd Českej republiky, požiadavka na stopercentné preukázanie objektívnej príčinnej súvislosti sa javí ako nereálna, nedosiahnuteľná a neudržateľná. Určovať v lekárskejších postupoch jednoduchý vzťah príčiny a následku je samo o sebe veľmi ťažké. Samotný zásah lekára vlastne mení prirodzený beh vecí v ľudskom tele, zasahuje do komplexných vzťahov príčin a následkov. Aj v prípade aktívneho konania lekára, ktorý zvolí určitý liečebný postup, je veľmi ťažké, dokonca vylúčené stanoviť, či tento postup bol nad všetku rozumnú pochybnosť jedinou možnou príčinou následku, ktorý nastal. O to ťažšie je to v prípadoch opomenutia, keď lekár nezvolí postup, ktorý na základe súčasných a dostupných znalostí lekárstva zvoliť mohol a mal. Preukázať, že práve a len toto opomenutie tvorí so škodlivým následkom ničím nenarušený vzťah, je v podstate nemožné. V súvislosti s tým, čo uviedol Ústavný súd Českej republiky možno len zhrnúť, že s ohľadom na obmedzené schopnosti lekárskej vedy rozpoznať presný priebeh reťazca príčin a následkov, ktorý sa odohráva v ľudskom tele v krátkom časovom rozpätí je nanajvýš ťažké, ak nie úplne nemožné, aby bol podaný dôkaz, ktorý stopercentne preukazuje príčinnú súvislosť. Príčinnosť je v biologických procesoch vlastne vždy len väčšia alebo menšia pravdepodobnosť /H., J., Z., J. Súdne rozhodovanie medicínskoprávných sporov. Bratislava: Právnický inštitút Ministerstva spravodlivosti SR, 1993./ V konkrétnom odôvodnenom prípade je teda potrebné využiť princípu voľného hodnotenia dôkazov a to tak, že sa zmierni požadovaná miera dôkazu na preukázanie príčinnej súvislosti a požadovaná miera presvedčivosti dôkazu sa posúdi podľa toho, aký dôkaz možno v danej situácii vôbec predložiť. V prípade, kedy nie je možné zistiť pravdu, je potrebné usilovať o zistenie maximálnej pravdepodobnosti a potom konať podľa nej, ako by to bola pravda /Knapp, V. Teorie práva. Praha: C.H.Beck, 1995./ Netreba však vnútorné presvedčenie sudcu o správnosti určitej okolnosti musí byť založené na starostlivom zvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne. Presvedčenie sudcu tak musí byť odôvodnené objektívnymi skutočnosťami, ktoré súd zistí a majú byť ich logickým dôsledkom.

28. K otázke preukazovania príčinnej súvislosti v medicínsko-právnych sporoch sa podrobne vyjadril aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 716/2016 z 24. októbra 2017, v ktorom okrem iného uviedol: „príčinná súvislosť predstavuje základný konštrukčný prvok zodpovednostnej skutkovej podstaty, na ktorom je vybudovaný systém súkromnoprávnej zodpovednosti za škodu, a ktorej preukázanie v súdnom konaní je jedným z predpokladov úspešného uplatňovania zodpovednostných nárokov žalobcu proti žalovanému. Skutočnosť, že dotknutá hmotnoprávna, ako aj procesnoprávna úprava normatívne nevymedzuje pojem, podstatu, ako aj rozhodujúcu mieru dôkazu o existencii príčinnej súvislosti medzi príčinou a jej následkom, tak hľadanie odpovedí na tieto otázky je primárne úlohou aplikácie práva prejavujúcej sa v rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci. Určenie príčinnej súvislosti tak nielen z tohto hľadiska predstavuje v procese dokazovania pomerne náročnú úlohu, ktorá z pohľadu základnej procesnej konštrukcie, na ktorej je vybudovaný systém sporového konania, zťažuje žalobcu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že príčinnú súvislosť medzi skúmanými javmi, z ktorých jeden jav (príčina) vyvoláva ten druhý (následok), možno z procesného hľadiska považovať za preukázanú vtedy, ak je kauzálna väzba medzi nimi jednoznačne preukázaná, pričom iba pravdepodobnosť o jej existencii nestačí. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že z hľadiska dokazovania v súdnom konaní je určenie miery procesnoprávneho poznania rozhodujúcich skutočností stupňom absolútnej istoty pomerne náročnou úlohou, pretože optikou procesného práva je každý dôkaz o tvrdenej skutočnosti v zásade len dôkazom jej pravdepodobnosti. Z povahy problémov súvisiacich so zmyslovým spoznávaním minulých javov nie je spravidla nikdy možné stopercentne potvrdiť existenciu alebo priebeh určitého skutkového deja, ktorý sa už odohral, a preto určitá miera neistoty bude skoro vždy v priebehu jeho dokazovania prítomná. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že absolútna istota nepripúšťajúca žiadne ani teoretické pochybnosti o inom priebehu udalostí nemôže byť v zásade ako miera dôkazu požadovaná, ak takáto požiadavka zároveň stavia stranu zaťažujúcu dôkazným bremenom do objektívne neprekonateľných dôkazných problémov. Uvedené platí o to viac, že kauzalita medzi skúmanými javmi určitého skutkového deja predstavuje taký jeho prvok, ktorý v zásade nie je ani zmyslovo ani bezprostredne a objektívne pozorovateľný, a preto jeho prítomnosť možno spravidla predpokladať iba na základe určitého kvantitatívneho stupňa pravdepodobnosti, a to obvykle na základe predchádzajúcich skúseností založených na ustálenom priebehu rozhodujúcich dejov. V tejto súvislosti je potrebné ďalej uviesť, že problematika spoznávaní minulých javov, najmä príčinnej súvislosti, sa prenáša do procesnej roviny najmä v tom, že základným východiskom pri uvažovaní o

rozložení důkazného břemena mezi strany sporu je pravidlo, podľa ktorého ten, kto tvrdí, ten aj dokazuje (affirmanti incumbit probatio), čo v sporovom súdnom konaní, pokiaľ ide o otázku preukázania príčinnej súvislosti, zaťažuje žalobcu. Ako správne A. Winterová uvádza, v skutkovo a právne zložitých sporoch je tento základný sylogizmus spravidla nepostačujúci aj preto, že spravodlivé usporiadanie procesných vzťahov vyžaduje, aby bola zohľadnená skutočnosť, že mnohokrát nie je v možnostiach strany, ktorá určitú skutočnosť tvrdí, tiež svoje tvrdenia dokázať (porovnaj prof. JUDr. Alena Winterová, CSc., a kolektív. Civilní právo procesní. 6. aktualizované vydání. Praha : Linde, 2011. s. 252).

29. Vyhodnotiac všetky relevantné skutkové okolnosti prejednávanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, ktorý správne zohľadnil to, že žalovaná pri prijíme pacientky - žalobkyne 2/ dňa 03.10.2012 v prvej dobe pôrodnej nedostatočne monitorovala plod, keď ozvy plodu boli sledované veľmi zriedkavo v intervaloch 45 min. - 1 hodina, čo v priebehu 1. doby pôrodnej nie je sledovanie a monitoring lege artis. Kardiotokografický záznam bol podľa zdravotnej dokumentácie natočený v 1. dobe pôrodnej len jedenkrát, od 12:38 hod. do 13:05 hod. (jeho kópia v poskytnutej dokumentácii chýba) a ďalší, ktorý bol napojený na konci I. doby pôrodnej o 16:50 hod., svedčí o hypoxii plodu a to všetko napriek tomu, že v podmienkach žalovanej boli tieto vyšetrenia ľahko dostupné, čím žalovaná neodhalila intrauterinnú hypoxiu, ktorej by mohla inak včas zabrániť zvolením iného medicínskeho postupu (včasný pôrod) a teda zodpovedá za vznik škody na zdraví u žalobcu 1/.

30. Z výsledku šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplýva (č.l. 11-19), že žalobkyňa 2/ bola prijatá u žalovaného o 09:57, o 10:22 bola gynekologicky vyšetrená. Následne bola umiestnená na pôrodný sál, kde od 12:38 do 13:05 vykonali CTG vyšetrenie, ktoré bolo vyhodnotené až o 14:57 s výsledkom „Bez ohrozenia plodu“. O 17:05 bol indikovaný forceps. K sledovaniu rodičky bolo uvedené, že záznam CTG z 03.10.2012 od 09:41 do 09:55 bol podľa posudzovateľa nereaktívny s pravidelnými kontrakciami, rovnako ako záznam z času od 12:55 do 13:10 hod. Záznam z času od 16:50 do 17:05 bol hodnotený ako ťažko patologický, hyperkinetická činnosť. Podľa záverov protokolu bola počas tehotnosti starostlivosť správna, počas pôrodu bol plod nedostatočne monitorovaný s ohľadom diagnostiky možného ohrozenia plodu hypoxiou. V rámci protokolu bolo poukázané na to, že záznam CTG končiaci o 13:05 bol predložený len v skrátenej forme (posledných 15 minút), pričom bol vyhodnotený až o 14:57.

31. Zo Znaleckého posudku číslo 232/2014 zo dňa 07.10.2014 znaleckej organizácie forensic vyplýva, že poškodenie zdravia u K. F. s určitosťou hraničiacou s istotou nie je v príčinnej súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pred pôrodom, nakoľko zdravotná starostlivosť matke pani Mgr. S. N., bola poskytovaná bez pochybenia, lege artis. Počas pôrodu bol plod pani Mgr. S. N. nedostatočne monitorovaný a preto sa ex post nedá určiť, v ktorom období pôrodu začali prejavy hypoxie u plodu a ako dlho hypoxia trvala. Krátkodobá hypoxia, ktorá je zdravotníkymi pracovníkmi zachytená o 16:50 hod. a trvala do pôrodu o 17:05 hod., nemôže byť príčinou tak ťažkého poškodenia zdravia, aké je diagnostikované u novorodenca mal. K. F.. V prvej dobe pôrodnej nebol plod dostatočne monitorovaný. Ozvy plodu boli sledované veľmi zriedkavo v intervaloch 45 min. - 1 hodina, čo v priebehu I. doby pôrodnej nie je sledovanie a monitoring lege artis. Kardiotokografický záznam bol podľa zdravotnej dokumentácie natočený v 1. dobe pôrodnej len jedenkrát, od 12:38 hod. do 13:05 hod. (jeho kópia v poskytnutej dokumentácii chýba) a ďalší, ktorý bol napojený na konci I. doby pôrodnej o 16:50 hod., svedčí o hypoxii plodu. Nakoľko je monitorovanie oziev plodu a celého pôrodu nedostatočné, nie je možné dodatočne určiť, v ktorom období 1. doby pôrodnej u plodu hypoxia vznikla. Maloletý K. F. sa narodil ako donosené dieťa bez vrodených vývojových anomálií, je pravdepodobné, že poškodenie jeho zdravia je v príčinnej súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti počas pôrodu, kedy nebola včas zachytená alterácia oziev v I. dobe pôrodnej, ako prejav intrauterinnej hypoxie plodu. Dlhodobá intrauterinná hypoxia môže byť príčinou postnatálneho poškodenia plodu. Podľa zdravotnej dokumentácie nie je získaný CTG záznam po prerušení vaku blán - amniotómii. Pri odtoku plodovej vody hrozí hypoxia plodu kvôli možnému utlačeniu pupočníka telom plodu. Kardiotokografický záznam (CTG) po odtoku plodovej vody, alebo po prerušení vaku blán je štandardným vyšetrením. Inak sa získava CTG každé 2-3 hodiny v trvaní 40 minút a ozvy plodu sa zaznamenávajú každých 15 minút. Nezaznamenanie CTG záznamu po amniotómii hodnotia znalci ako postup non lege artis. Najvýznamnejším indikátorom prebehnutej pôrodnej asfyxie je dôkaz metabolickej acidózy v arteriálnej pupočníkovej krvi po pôrode (pH < 7,0 a deficit báz BE ::: 12 mmol/l). Maloletý K. F. nar. XX.XX.XXXX vo FNsP Trnava bol po narodení ťažko asfyktický (pridusený), s Apgarovej skóre: 1 bod za 1. min, 4 body za 5. min; s prejavom ťažkej metabolickej acidózy vo vnútornom prostredí bezprostredne po narodení - pH: 6,78, BE -27,7. Po jeho

vybavení bola nutná resuscitácia (oživovanie), v ďalšom priebehu javil známky závažného hypoxicko - ischemického poškodenia (z nedostatku kyslíka), ktoré vzniklo perinatálne (v období okolo pôrodu).

32. Zo Znaleckého posudku č. 108/2017 znaleckej organizácie forensic zo dňa 03.04.2017 vyplýva, že hodnoty Astrupu u plodu neboli vyšetrené (laboratórne vyšetrenie acidobázickej rovnováhy krvi), udávané hodnoty Astrupu vrátane BE= -27,7 sú hodnotami novorodenca. V prípade, že by bolo vykonané vyšetrenie acidobázy z pupočníkovej artérie plodu, boli by sme objektívne informovaní o závažnosti nedostatku kyslíka počas pôrodu. Apgarovej skóre u novorodenca po pôrode nasvedčuje že dieťa počas pôrodu trpelo závažným nedostatkom kyslíka. Hodnoty zistené vyšetrením acidobázy u novorodenca nasvedčujú, že išlo o závažnú asfyxiu. Viac ako výsledky vyšetrení svedčí však pre pravdepodobnosť trvalého poškodenia zdravia klinický stav pacienta po narodení, jeho nedostatočná a pomalá odpoveď na resuscitáciu a potreba intenzívnej starostlivosti v priebehu prvých dní po narodení. V rámci medicínskych úkonov vykonaných po narodení mal. K. F. znalecká organizácia nezistila žiaden postup non lege artis.

33. Zo Znaleckého posudku č. 202/2018 zo dňa 17.08.2018 vyplýva, že po odtoku plodovej vody, či už spontánnom, alebo po amniotomii (napichnutí vaku blán lekárom a tým vypustením plodovej vody), je potrebné vykonať vyšetrenie CTG záznamom, aby sa zmonitoroval stav plodu a ozrejnilo sa, či plodu po odtoku plodovej vody nehrozí intrauterinná hypoxia (kyslíková nedostatočnosť v maternici) z dôvodu napr. náhlejšej kompresie pupočníka po odtoku plodovej vody. U pani Mgr. F. po odtoku plodovej vody nebol realizovaný CTG záznam, ani neskôr počas prvej doby pôrodnej až do času 16.50 hod., kedy je v zdravotnej dokumentácii udané, že pacientka tlačí, nebol už realizovaný žiaden CTG záznam, monitorovanie plodu po odtoku plodovej vody preto hodnotíme ako odborne nedostatočné. Niekedy v dobe medzi 13.05 hod. a 16.50 hod. došlo k intrauterinnej hypoxii plodu, ktorá bola evidentná na CTG zázname v čase o 16.50 hod. Pre intrauterinnú hypoxiu svedčil aj stav novorodenca po pôrode. Tým, že sa rodička nedostatočne monitorovala, neboli príznaky hroziacej intrauterinnej hypoxie zistené včas, a pôrod nebol ukončený skôr. Ak by sa bol vykonal kardiokografický (CTG záznam) po odtoku plodovej vody a potom ešte opakovane v priebehu I. doby pôrodnej, s vysokou pravdepodobnosťou by sa boli odhalili na monitore známky hroziacej intrauterinnej hypoxie a tiež by sa bola odhalila hyperdynamia maternice, ktorá hypoxiu plodu ešte zhoršovala, pretože CTG záznam sleduje nielen frekvenciu srdca plodu, ale aj kontrakčnú činnosť maternice. K monitorovaniu priebehu pôrodu patrí aj opakované vyšetrenie rodičky lekárom, prípadne pôrodnou asistentkou, ak ju k tomu poverí lekár.

34. Odvolací súd bol toho názoru, že v predmetnom spore možno po zvážení všetkých preukázaných okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne dospieť k rovnakému záveru ako dospel súd prvej inštancie, že príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej /nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti pri pôrode/, keď nebola včas zachytená alterácia oziev v I. dobe pôrodnej, ako prejav intrauterinnej hypoxie plodu a ťažkým poškodením zdravia žalobcu 1/ bola preukázaná.

35. Podľa v spore predložených znaleckých posudkov počas vedenia pôrodu došlo k pochybeniu zo strany žalovanej, pretože niekedy v dobe medzi 13.05 hod. a 16.50 hod. došlo k intrauterinnej hypoxii plodu, ktorá bola evidentná na CTG zázname v čase o 16.50 hod. a pre intrauterinnú hypoxiu svedčil aj stav novorodenca po pôrode. Tým, že sa rodička nedostatočne monitorovala, neboli príznaky hroziacej intrauterinnej hypoxie zistené včas a pôrod nebol ukončený urýchlene skôr, pričom podľa znaleckého posudku č. 202/2018 bolo možné hypoxiu plodu u žalobkyne 2/ odhaliť včas.

36. Uvedené skutočnosti, teda vadný spôsob vedenia pôrodu žalovanou a vystavenie žalobcu 1/ intrauterinnej hypoxii počas pôrodu, možno považovať v konaní za preukázané. Rovnako bolo v spore preukázané aj poškodenie zdravia žalobcu 1/, čo tiež vyplynulo z uvedených znaleckých posudkov. Z týchto znaleckých posudkov jasne vyplýva, že tým, že sa rodička nedostatočne monitorovala, neboli príznaky hroziacej intrauterinnej hypoxie zistené včas a pôrod nebol ukončený skôr, čo mohlo privodiť nepriaznivý zdravotný stav žalobcu 1/. Ak by sa bol vykonal kardiokografický (CTG záznam) po odtoku plodovej vody a potom ešte opakovane v priebehu I. doby pôrodnej, s vysokou pravdepodobnosťou by sa boli odhalili na monitore známky hroziacej intrauterinnej hypoxie a tiež by sa bola odhalila hyperdynamia maternice, ktorá hypoxiu plodu ešte zhoršovala, pretože CTG záznam sleduje nielen frekvenciu srdca plodu, ale aj kontrakčnú činnosť maternice. Novorodenec vykazoval bezprostredne po narodení známky závažnej popôrodnej depresie, vyžadujúcej si úplnú resuscitáciu. V rámci medicínskych úkonov vykonaných po narodení mal. K. F. znalecká organizácia nezistila žiaden postup non lege artis. Zo Znaleckého posudku číslo 232/2014 zo dňa 07.10.2014 znaleckej organizácie forensic

vyplýva, že poškodenie zdravia u K. F. s určitou hraničiacou s istotou nie je v príčinnej súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti pred pôrodom, nakoľko zdravotná starostlivosť matke pani Mgr. S. F., bola poskytovaná bez pochybenia, lege artis. V zdravotnej dokumentácii, ktorá obsahuje údaje z vyšetrení Mgr. F. v poradni pre tehotné, ultrazvukové nálezy, kardiokografické záznamy, tiež záznam z krátkodobej hospitalizácie a záznam z pôrodu (placenta, plodové obaly, pupočník) znalecká organizácia nezistila žiaden údaj, ktorý by nasvedčoval tomu, že k intrauterinnému poškodeniu plodu prišlo počas gravidity.

37. Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd pri preskúmaní veci k presvedčeniu, že medzi protiprávnym konaním žalovanej, ktorá zdravotnú starostlivosť pri vedení pôrodu žalobcu neposkytla lege artis a poškodením zdravia žalobcu 1/ je príčinná súvislosť. Všetky skutočnosti, ktoré boli v spore preukázané svedčia tomu, že to bol práve vadný spôsob vedenia pôrodu žalovanou, ktorá vystavila žalobcu 1/ intrauterinnej hypoxii počas pôrodu, viedol k ťažkému poškodeniu jeho zdravia. Odvolací súd tak dospel k presvedčeniu, že bez tohto konania žalovanej by k poškodeniu zdravia žalobcu 1/ nebolo došlo, teda, že medzi konaním žalovanej a poškodením zdravia žalobcu 1/ existuje vzťah faktickej kauzality. Zároveň je tu podľa presvedčenia odvolacieho súdu medzi konaním žalovanej a poškodením zdravia žalobcu 1/ aj vzťah právnej kauzality, keď podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností je poškodenie zdravia žalobcu 1/ adekvátnym následkom protiprávneho konania žalovanej, ktorá vadným spôsobom vedenia pôrodu vystavila žalobcu intrauterinnej hypoxii počas pôrodu.

38. Príčinnú súvislosť medzi konaním žalovanej a poškodením zdravia žalobcu 1/ možno považovať za preukázanú s vysokou, maximálne možne zistiteľnou pravdepodobnosťou a súd o nej nemá dôvodnú, rozumnú pochybnosť. Ako uviedol vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 1919/08 zo dňa 12.08.2008 Ústavný súd Českej republiky, požiadavka na stopercentné preukázanie objektívnej príčinnej súvislosti medzi liečebným postupom lekára a poškodením zdravia pacienta sa javí ako nereálna, nedosiahnuteľná a neudržateľná. S ohľadom na obmedzené schopnosti lekárskej vedy rozpoznať presný priebeh reťazca príčin a následkov, ktorý sa odohráva v ľudskom tele v krátkom časovom rozpätí je nanajvýš ťažké, ak nie úplne nemožné, aby bol podaný dôkaz, ktorý stopercentne preukazuje príčinnú súvislosť. V tomto spore potom nebolo možné neprihliadnuť aj na skutočnosť, že žalovaná preukázane mohla a bola schopná vykonať u žalobkyne 2/ dostatočné monitorovanie plodu v prvej dobe pôrodnej, avšak aj napriek tomu tak nekonala. Ozvy plodu boli sledované veľmi zriedkavo v intervaloch 45 min. - 1 hodina, čo v priebehu I. doby pôrodnej nie je sledovanie a monitoring lege artis. Kardiokografický záznam bol podľa zdravotnej dokumentácie natočený v 1. dobe pôrodnej len jedenkrát a to od 12:38 hod. do 13:05 hod. (jeho kópia v zdravotnej dokumentácii chýba) a ďalší, ktorý bol napojený na konci I. doby pôrodnej o 16:50 hod., svedčí o hypoxii plodu. Len z obsahu Protokolu č. 220/2013 Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (č.l. 11-19) plynie, že záznam CTG končiaci o 13:05 bol predložený len v skrátenej forme (posledných 15 minút z vyhotovených 27 minút), pričom bol vyhodnotený až o 14:57. Zo znaleckých posudkov je zrejmé, že CTG záznam sa získava po odtoku plodovej vody a taktiež opakovane každé 2-3 hodiny v trvaní 40 minút a ozvy plodu sa zaznamenávajú každých 15 minút. Nakoľko je monitorovanie oziev plodu a celého pôrodu nedostatočné, nie je možné dodatočne určiť, v ktorom období 1. doby pôrodnej u plodu hypoxia vznikla. Ak žalovaná takýto dôkaz nezabezpečila a to napriek priebehu pôrodu, keď pri realizácii CTG záznamu o 16:50 hod. boli na zázname prítomné známky závažnej intrauterinnej hypoxie (nedostatku kyslíka) a napriek tomu, že na to mala prostriedky, sama spôsobila, že o existencii príčinnej súvislosti medzi jej ne/konaním a poškodením zdravia žalobcu 1/ možno usudzovať „len“ s vysokou, maximálne možne zistiteľnou pravdepodobnosťou a nie stopercentne.

39. S poukazom na uvedené postup žalovanej dňa 03.10.2012, ktorá z dôvodu, že rodičku (žalobkyňu 2/) nedostatočne monitorovala nezistila príznaky hrozacej intrauterinnej hypoxie včas a pôrod nebol ukončený skôr a s prihliadnutím na závažný stav pacienta (žalobcu 1/), ktorý postup je nesporne kvalifikovaný ako postup non lege artis, možno vyhodnotiť ako porušenie povinnosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti poskytnúť ju správne a preto postupom žalovanej v uvedenej dobe nebol naplnený cieľ podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpis, ktorým je uzdravenie osoby alebo zlepšenie jej stavu, pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy. Nedošlo tak k včasnému zisteniu intrauterinnej hypoxie a poskytnutiu zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej smerujúcej k tomu, aby nedošlo k poškodeniu zdravia u žalobcu 1/. Tak ako sa uvádza v ZP č. 232/2014, za sledovanie a monitorovanie stavu plodu počas pôrodu je zodpovedný lekár, ktorý musí sledovať nielen vaginálny nález ako prejav progresu

či stagnácie postupu pôrodu, ale aj stav matky a plodu, teda aj monitorovanie OP či už auskultačne, alebo pomocou CTG, alebo inými metódami a musí včas diagnostikovať možné ohrozenie plodu aj matky (str. 93 ZP). Včasná a účinná liečba bola v danom prípade dôležitá a rozhodujúca, pretože podľa Znaleckého posudku č 202/2018 na str. 40, hypoxiu plodu bolo možné odhaliť včas. Táto šanca, ktorú vylúčiť nemožno, mohla a mala byť žalobcom zo strany žalovanej poskytnutá (práve v tom spočíva opodstatnenosť existencie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a naplnenie ústavou garantovaného práva občana na zdravotnú starostlivosť).

40. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti, je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé (mohli) zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote žalobcu 1/, k čomu nedošlo, pretože zdravotný stav žalobcu 1/ bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovanej a neeliminované riziko sa naplnilo ťažkým poškodením zdravia žalobcu 1/. Podľa § 415 OZ je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno po ňom požadovať a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 618/2001). Preto nevykonaním riadneho monitorovania plodu v 1.dobe pôrodnej ohľadom možného ohrozenia plodu hypoxiou, (t. j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou správne) nedošlo k včasnému diagnostikovaniu intrauterinnej hypoxie u žalobcu 1/ a realizácii včasného pôrodu a tak zamedzeniu rizika ťažkého poškodenia zdravia žalobcu 1/, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti.

41. Matematické vyjadrenie predpokladu šance na narodenie dieťaťa bez poškodenia zdravia a teda presné kvantifikovanie teórie pravdepodobnosti bolo v danom prípade objektívne vylúčené práve z dôvodu, že žalovaná porušila základnú povinnosť riadne monitorovať plod počas I. doby pôrodnej. Ak by žalovaná vykonala riadne monitorovanie plodu počas 1. doby pôrodnej a zistila by včas hypoxiu plodu a následne včas vykonala pôrod, mohla by preukázať, že aj napriek postupu lege artis pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti nemohla zabrániť poškodeniu zdravia žalobcu 1/, čo však v žiadnom prípade nemožno pripísať na ťarchu žalobcov a v prospech žalovanej.

42. Po žalovanej (v rukách ktorej je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť zodpovednosť, pokiaľ medicínsky následok správneho postupu mohol mať vplyv na vývoj poruchy zdravia (ktorá skutočnosť bola v danom prípade znaleckým dokazovaním preukázaná).

43. Ústava Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) v čl. 40 garantuje každej fyzickej osobe právo na ochranu zdravia a preto zásah do ústavou chránenej hodnoty sa prirodzene musí spájať s náležitou ústavne garantovanou ochranou tejto hodnoty. Neoprávnený zásah do práva na ochranu zdravia, nekonaním lege artis, predstavuje fatálne zlyhanie, ktoré je v rozpore s poslaním subjektu, ktorého podstatou činnosti je vyliečenie z choroby, záchrana života a zabránenie vzniku zdravotných komplikácií (§ 3 ods. 4 písm. a/, b/, c/, d/ zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Vzhľadom k tomu, že medicínsky následok postupu non lege artis mohol byť rozhodujúci pre nepriaznivý vývoj poruchy zdravia pacienta, nemohla byť vylúčená zodpovednosť žalovanej ako zdravotníckeho zariadenia.

44. S poukazom na vyššie citované závery Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. II. ÚS 716/2016 z 24. októbra 2017 je preto neadekvátne požadovať od žalobcov unesenie dôkazného bremena, ktoré by malo spočívať v tom, že žalobcovia preukážu so 100%-nou istotou, že príčinou ťažkého poškodenia zdravia u žalobcu 1/ bol postup žalovanej non lege artis. Práve za vytvorenie priestoru na tieto pochybnosti jednoznačne nesie zodpovednosť žalovaná a tieto pochybnosti je potrebné zohľadniť na jej ťarchu a nie v neprospech žalobcov. V čase prijatia žalobkyne 2/ na Gynekologicko-pôrodnické oddelenie totiž nebola pacientka v stave, ktorý by ohrozoval jej život, alebo život jej plodu.

45. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalovanej a intervenienta, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vznesenú námietku premičania uplatneného nároku žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia.

46. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí na tvrdenie žalovanej, že žalobca 1/ už 07.05.2013 vedel o ustálení svojho zdravotného stavu (vyhodnotením lekárskej prepúšťacej správy z uvedeného dňa) uviedol, že ide o účelové tvrdenie, vytrhnuté z kontextu Znaleckého posudku číslo 232/2014 zo dňa 07.10.2014, v ktorom naopak znalecká organizácia výslovne uviedla, že je potrebné zhodnotiť zdravotný stav žalobcu 1/ aj v nasledovnom období, keďže návrh na jeho ohodnotenie vzhľadom k okolnostiam prípadu z odborného medicínskeho hľadiska mohol by byť neadekvátny. Na základe uvedeného záveru znaleckej organizácie teda mal súd prvej inštancie za to, že nemohla premlčacia lehota začať plynúť skôr ako bol vydaný ZP č. 232/2014, t.j. pred 17.10.2014. Keďže posudok hovoril o budúcom posúdení stavu, súd teda skúmal, kedy mohla žalujúca strana objektívne vedieť prvýkrát rozsah funkčných porúch žalobcu 1/. Súd tento čas stanovil na lekárske vyšetrenie v auguste 2015 a následný komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta č.l. 106-108, z ktorého plynie miera funkčnej poruchy žalobcu 1/ a je 90%. V uvedenom čase teda žalujúca strana najneskôr musela vedieť mieru funkčnej poruchy, ktorá bola už ustálená. Z takto zisteného stavu vyhodnotil súd námietku premlčania ako nedôvodnú, keďže návrh na zmenu žaloby bol podaný 07.05.2017, t.j. v lehote dvoch rokov po auguste (resp. septembri) 2015. Keďže návrh na zmenu žaloby bol podaný včas, súd posúdil nárok žalobcu 1/ ako nepremlčaný.

47. Intervenient v odvolaní namietal, že aj s poukazom na znalecké posudky bol stav žalobcu 1/ ustálený najneskôr rok po pôrode, t.j. 07.05.2013. Žalobca 1/ si rozšírením žaloby uplatnil náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 228.365 eur, ktorá náhrada podlieha dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť momentom ustálenia zdravotného stavu maloletého, t.j. deň narodenia žalobcu 1/ t.j. 03.10.2012, resp. spravidla po uplynutí jedného roku od poškodenia zdravia. Zákonná premlčacia doba na uplatnenie nárokov z titulu škody na zdraví preto uplynula najneskôr dňa 03.10.2015 a k rozšíreniu žaloby a k uplatneniu sťaženia spoločenského uplatnenia došlo po uplynutí dvoch rokov subjektívnej premlčacej doby.

48. Žalovaná v odvolaní uviedla, že zástupcovia žalobcu 1/ mali najneskôr dňa 07.05.2013 k dispozícii údaje obsiahnuté v zdravotnej dokumentácii, z ktorej bolo možné vzhľadom k položkám 253, 297b, 303, 307 a 321a vykonať vyčíslenie nároku. Súd v rozpore s ustálenou jednoznačnou súdnou praxou stanovil začatie plynutia premlčacej doby pri náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia na deň vydania rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o komplexnom posudku pre potreby peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov sťaženia ťažkého zdravotného postihnutia, ktorý bol vydaný na základe kontrolného lekárskeho posúdenia zo dňa 27.08.2015, ktoré však nie je súčasťou súdneho spisu. Uvedené lekárske posúdenie pre potreby stanovenia peňažných príspevkov však nie je možné zamieňať za ustálenie zdravotného stavu pre potreby stanovenia začatia plynutia premlčacej doby. Náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu 1/ bola uplatnená na súde až 07.05.2017, t.j. po uplynutí premlčacej doby.

49. Z obsahu spisu vyplýva, že náhrada škody vo výške 228.365,- eur bola žalobcom 1/ na súde uplatnená podaním zo dňa 07.05.2017, doručeným súdu dňa 12.05.2017, ktorým žalobca 1/ žiadal o rozšírenie žaloby v časti sťaženia spoločenského uplatnenia, a to na sumu 228.365,- eur, ktorú vypočítal 12.520 bodov x 18,24 eur.

50. Odvolací súd sa stotožnil s odvolacou námietkou žalobcu 1/, že pokiaľ súd prvej inštancie posúdil sám okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ dňom vyhotovenia komplexného posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo 16.09.2015 (nie je súčasťou súdneho spisu) sám sa dopustil riešenia odbornej otázky, pre ktorú sú potrebné odborné znalosti a ktorú podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. môže realizovať len znalec v lekárskom posudku a preto súdom prvej inštancie určenie okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ na základe tohto posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo 16.09.2015 je nesprávne.

51. Odvolací súd pri hodnotení vznesenej námietky premlčania dospel k záveru, že intervenient a žalovaná neunesli dôkazné bremeno o nimi vznesenej námietke premlčania, nakoľko nepreukázali, že k ustáleniu zdravotného stavu s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia prišlo 07.05.2013 ako tvrdili, a rovnako nepreukázali, že k ustáleniu zdravotného stavu s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia prišlo skôr, ako bol vyhotovený samotný znalecký posudok na jeho obodovanie. Zo

Znaleckého posudku číslo 232/2014 zo dňa 07.10.2014 znaleckej organizácie forensic vyplýva, že pre exaktné posúdenie trvalých následkov žalobcu 1/ je potrebné zhodnotenie zdravotného stavu maloletého K. F. aj v nasledujúcom období a znalecká organizácia v tomto čase nepodáva konkrétny návrh bodového hodnotenia jeho sťaženia spoločenského uplatnenia, nakoľko tento návrh by aktuálne vzhľadom k okolnostiam prípadu z odborného medicínskeho hľadiska mohol byť neadekvátny. U maloletého je potrebné vykonať hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia samostatným komplexným interdisciplinárnym znaleckým posudkom až v čase, keď toto bude uplatniteľné a aktuálne. Z uvedeného tak vyplýva, že ani ku dňu 7.10.2014 nedošlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu 1/ s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie jeho sťaženia spoločenského uplatnenia.

52. Odvolací súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že jediným v konaní nesporne preukázaným okamihom, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu u žalobcu 1/ s objektívnou možnosťou vykonať bodové ohodnotenie jeho sťaženia spoločenského uplatnenia je okamih vyhotovenia Znaleckého posudku č. 108/2017 znaleckej organizácie forensic zo dňa 03.04.2017, keďže až v tomto čase bolo vykonané toto bodové ohodnotenie a teda v konaní bolo preukázané, že až týmto dňom bolo objektívne možné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobcu 1/ vykonať. Keďže odvolací súd dospel k inému okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ - 03.04.2017, kedy bolo možné vykonať bodové ohodnotenie jeho sťaženia spoločenského uplatnenia, došlo následne zo strany odvolacieho súdu k novému určaniu výšky náhrady za toto sťaženie a to vo výške 228.365,- eur (súčín 12.520 bodov x 18,24 eur) hodnoty určenej podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. v spojení s § 5 ods. 4 cit. zákona a opatrením MZ SR č. 33/2017 zo 17. mája 2017 č. 03240-OL-2017, podľa ktorého je výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2017 za jeden bod 18,24 eura.

53. S poukazom na vyššie uvedené, preto odvolací súd po vysporiadaní sa s relevantnými odvolacími argumentmi odvolateľov s použitím § 388 CSP výrok II. zmenil tak že, žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 228.365,- eur do 60 dní od právoplatnosti rozsudku a teda vyhovel v tejto časti návrhu v celom rozsahu.

54. O náhrade trov konania ohľadne nároku na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestného, odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobca 1/ má voči žalovanej nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 96%, keď úspech žalobcu 1/ bol ohľadne nároku na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 100% a žalobca 1/ bol procesne neúspešný v rozsahu 2% v časti nároku na náhradu škody na zdraví titulom bolestného v sume 5.855,- eur, keďže jeho späťvzatie nebolo vyvolané správaním sa žalovaného (čistý úspech 96% = 100%-2%-2%). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Vo zvyšnej napadnutej časti odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v časti uplatneného nároku žalobcov 2/ a 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Takýmto postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené stranám, aby uskutočňovali procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní. Na základe uvedeného vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane zdôraznil, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku a rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

56. Proti výrokom I. a III. uvedeného rozhodnutia odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 420 písm. f/ CSP a na § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Vo vzťahu k § 420 písm. f/ CSP uviedla, že súd prvej inštancie, bez toho, aby mal v konaní predložený a vykonaný dôkaz zistil, že zdravotný stav žalobcu 1/ bol ustálený pred dňom vydania posudku č. 232/2014 a zistil moment ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ na čas vydania posudku, t. j. 16. septembra 2015, ktorý nebol ani v konaní vykonaný. Odvolací súd bez vykonania dokazovania v odvolacom konaní sa s okamihom ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ vysporiadal tak, že k ustáleniu zdravotného stavu došlo 3. apríla 2017, kedy bol vyhotovený znalecký posudok č. 108/2017. Za daného

stavu tak podľa dovolateľky došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v tom, že odvolací súd konštatoval iný okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ ako aj výšku hodnoty bodu, bez toho, aby vo veci nariadil pojednávanie a zopakoval dokazovanie. Vo vzťahu k námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky „okamihu začatia plynutia premlčacej doby pri uplatnení práva na náhradu škody“. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 152/2010 a sp. zn. 3 Cdo 146/2010. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

57. Na základe uvedeného dovolania, dovolací súd svojím rozhodnutím sp. zn. 2 Cdo 232/2020 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2019 sp. zn. 9Co/78/2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že vo vzťahu k uvedenej námietke dovolací súd uvádza, že z obsahu spisového materiálu a odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie pri riešení otázky okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ posúdil na deň vyhotovenia komplexného posudku Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Galanta zo 16. septembra 2015, pričom tento nie je súčasťou spisu. Odvolací súd tu konštatoval, že súd prvej inštancie sa tu sám dopustil riešenia odbornej otázky, pre ktorú sú potrebné odborné znalosti, a ktorú môže realizovať len znalec. Dospel preto k záveru, že určenie okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ je súdom prvej inštancie nesprávne. Odvolací súd tak uviedol, že ani žalovaní neunesli dôkazné bremeno pri nimi vznesenej námietke premlčania, pretože nepreukázali, že k ustáleniu zdravotného stavu prišlo 7. mája 2013 (bod 61. odôvodnenia). Na základe vykonaného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že jediným v konaní nesporne preukázaným okamihom, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu u žalobcu 1/ je okamih vyhotovenia znaleckého posudku č. 108/2017 z 3. apríla 2017.

58. Z vyššie uvedeného ustanovenia vyplýva, že podmienky na rozhodnutie odvolacieho súdu bez pojednávania nie sú splnené, akonáhle by mal odvolací súd vstúpiť do modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené.

59. Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd svojím právnym záverom o tom, že súd prvej inštancie určil okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ za nesprávny a zároveň bez nariadenia pojednávania ustálil okamih určenia zdravotného stavu u žalobcu 1/ ako okamih vyhotovenia znaleckého posudku č. 108/2017 z 3. apríla 2017, vstúpil do procesu modifikácie skutkového stavu. Dovolací súd má za to, že odvolací súd mal za týmto účelom nariadiť pojednávanie a vykonať dokazovanie.

60. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvoril, že uvedeným procesným postupom odvolacieho súdu došlo v zmysle § 420 písm. f/ CSP k zásahu do práva na spravodlivý súdny proces, ktorý má za následok vadu namietanú dovolateľkou.

61. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podali oprávnené osoby (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario), viazaný názorom dovolacieho súdu, súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného, intervenienta, ale aj žalobcu v napadnutých častiach týkajúcich sa náhrady škody na zdraví je dôvodné.

62. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie po čiastočnom späťvzatí žaloby o zaplatenie sumy 5.855,- eur titulom bolestného, je nárok žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 228.365,- eur ako aj nárok žalobcu 1/ až 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy. Nakoľko v časti nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy a v závislom výroku o náhrade trov konania bol rozsudok súdu prvej inštancie zrušený, s ohľadom na rozhodnutie dovolacieho súdu, je predmetom odvolacieho konania nárok žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a závislý nárok o náhrade trov konania.

63. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je viazaný rozsahom aj dôvodmi odvolania ako aj závermi dovolacieho súdu, bolo posúdiť správnosť postupu a rozsudku súdu prvej inštancie v časti nároku na náhradu škody a v závislom výroku o trovách konania (teda výroky II. (vyhovujúcej časti), V. (zamietajúcej časti) a VI. napadnutého rozsudku).

64. Nakoľko žalobcovia 1/ a 3/ si uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a žalobca 1/ aj nárok na náhradu škody (sťaženie spoločenského uplatnenia), základnou otázkou bolo ustáliť otázku príčinnej súvislosti medzi preukázaným porušením povinnosti žalovanej poskytnúť žalobkyňi 2/ adekvátnu zdravotnú starostlivosť a škodou na zdraví, spočívajúcou v sťažení spoločenského uplatnenia u žalobcu 1/ a citovou (nemajetkovou) ujmom na strane žalobcov 1/, 2/ a 3/ v dôsledku ťažkej ujmy na zdraví s trvalým poškodením zdravia u žalobcu 1/.

65. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa 2/ bola prijatá do GPK Fakultnej nemocnice Trnava (u žalovaného) o 09:57 hod., na odporúčanie lekárky ambulancie rizikovej tehotnosti ako partus in cursu. Zo správy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vyplýva, že pôrod prebiehal časovo primerane, CTG záznam o 13:05 hod. bol primeraný, ďalší CTG záznam zrealizovaný s odstupom takmer 4 hodín až o 16:50 hod., 15 min. pred pôrodom ťažko patologický, s bradytachyarytmiou pri hyperkinetickej činnosti. Pôrod u žalobkyne 2/ bol ukončený operačne-forcepsom o 17.05 hod., porodený ťažko asfyktický plod o hmotnosti 3400 gramov, Apgarovej skóre 1/4/9, pH novorodenca pol hodiny po pôrode 6,78. Poskytnutie adekvátnej zdravotnej starostlivosti zo strany žalovanej bolo predmetom prieskumu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý skonštatoval porušenie povinnosti žalovanej poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne, z dôvodu, že počas pôrodu bol plod nedostatočne monitorovaný s ohľadom diagnostiky možného ohrozenia plodu hypoxiou. Postup žalovanej ako „non lege artis“ bol konštatovaný aj v oboch znaleckých posudkoch, t.j. v znaleckom posudku znaleckej organizácie forensic.sk Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. č. 232/2014 a č. 108/2017 (vypracované pre účely trestného konania), ako aj v znaleckom posudku znaleckej organizácie forensic.sk Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. č. 202/2018.

66. Súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozsudku v bodoch 74 - 75, 77 dostatočne podrobne a vyčerpávajúco uviedol základné východiská nárokov žalobcov, ktoré boli dotknuté (porušené) v dôsledku postupu žalovanej a ktoré zakladajú nárok žalobcu 1/ na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj nárok žalobcov 2/ a 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom jasne definoval predpoklady vzniku týchto nárokov. Pre vznik právnej zodpovednosti je potrebné naplnenie predpokladov zodpovednosti, ktorými sú: 1. protiprávne konanie alebo opomenutie, teda porušenie povinnosti zdravotníckeho pracovníka uloženej zákonom alebo iným všeobecne záväzným právnym predpisom, 2. škodlivý následok, zvyčajne ide o spôsobenie ujmy na zdraví, v niektorých prípadoch postačuje len ohrozenie právom chráneného záujmu, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním alebo opomenutím a škodlivým následkom.

67. Preukázanie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, a to protiprávneho zásahu do práv fyzickej osoby, si vyžaduje analýzu všetkých relevantných okolností, ktoré sú v kauzálnom vzťahu k spôsobenej ujme. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí správne poukázal na ustanovenie § 415 OZ, ktoré ukladá každému povinnosť postupovať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a na majetku. Medzi základné zásady občianskeho práva ovládajúce civilnú zodpovednosť patrí aj zásada nikomu neškodiť. Občianskoprávna prevencia má zásadný význam v súvislosti s úpravou zodpovednosti za škodu, keďže jej cieľom je predchádzať nežiaducim ujmom. Správať sa v rozpore s ustanovením § 415 OZ, znamená správať sa protiprávne, keďže ide o záväznú právnu povinnosť každého dodržiavať nielen povinnosti uložené právnymi predpismi a povinnosti prevzaté zmluvne, ale i bez konkrétne stanoveného pravidla správania, teda počínať si natoľko obozretne, aby konaním alebo opomenutím nevznikla škoda. To znamená povinnosť zachovávať pri svojom konaní s ohľadom na konkrétne podmienky vždy taký stupeň pozornosti, starostlivosti a ohľaduplnosti, ktorý je objektívne posudzované, spôsobilý vždy zabrániť vzniku daných škôd.

68. Odvolací súd je toho názoru, že v predmetnom spore možno po zvážení všetkých preukázaných okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne dospieť k rovnakému záveru ako dospel súd prvej inštancie, že príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej /nesprávne poskytnutie zdravotnej starostlivosti pri pôrode/, keď nebola včas zachytená alterácia oziev v 1. dobe pôrodnej, ako prejav intrauterinnej hypoxie plodu a ťažkým poškodením zdravia žalobcu 1/ bola preukázaná. Nakoľko touto otázkou sa už odvolací súd zaoberal vo svojom skoršom rozsudku (body 18 až 50 rozsudku) a nevidí dôvod odkloniť sa od svojho skoršieho záveru, má za to, že nevykonaním riadneho monitorovania plodu v 1. dobe pôrodnej ohľadom možného ohrozenia plodu hypoxiou, (t. j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovanou správne) nedošlo k včasnému diagnostikovaniu intrauterinnej hypoxie u žalobcu

1/ a realizácii včasného pôrodu a tak zamedzeniu rizika ťažkého poškodenia zdravia žalobcu 1/, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti a v podrobnostiach odkazuje na svoje skoršie odôvodnenie (rozsudok č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29. októbra 2019).

69. V ďalšom bolo posúdenie vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia.

70. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí na tvrdenie žalovanej, že žalobca 1/ už 07.05.2013 vedel o ustálení svojho zdravotného stavu (vyhodnotením lekárskej prepúšťacej správy z uvedeného dňa) uviedol, že ide o účelové tvrdenie, vytrhnuté z kontextu Znaleckého posudku číslo 232/2014 zo dňa 07.10.2014, v ktorom naopak znalecká organizácia výslovne uviedla, že je potrebné zhodnotiť zdravotný stav žalobcu 1/ aj v nasledovnom období, keďže návrh na jeho ohodnotenie vzhľadom k okolnostiam prípadu z odborného medicínskeho hľadiska mohol by byť neadekvátny. Na základe uvedeného záveru znaleckej organizácie teda mal súd prvej inštancie za to, že nemohla premlčacia lehota začať plynúť skôr ako bol vydaný ZP č. 232/2014, t.j. pred 17.10.2014. Keďže posudok hovoril o budúcom posúdení stavu, súd teda skúmal, kedy mohla žalujúca strana objektívne vedieť prvýkrát rozsah funkčných porúch žalobcu 1/. Súd tento čas stanovil na lekárske vyšetrenie v auguste 2015 a následný komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta č.l. 106-108, z ktorého plynie miera, že funkčnej poruchy žalobcu 1/ je 90%. V uvedenom čase teda žalujúca strana najneskôr musela vedieť mieru funkčnej poruchy, ktorá bola už ustálená. Z takto zisteného stavu vyhodnotil súd námietku premlčania ako nedôvodnú, keďže návrh na zmenu žaloby bol podaný 07.05.2017, t.j. v lehote dvoch rokov po auguste (resp. septembri) 2015. Keďže návrh na zmenu žaloby bol podaný včas, súd posúdil nárok žalobcu 1/ ako nepremlčaný.

71. Žalobca 1/ uviedol, že otázka určenia okamihu ustálenia zdravotného stavu je otázkou odbornou. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil žalovanou a intervenientom vznesenú námietku premlčania ako nedôvodnú, nakoľko žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ňou tvrdenom okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu, keď zo samotného znaleckého posudku č. 232/2014 zo 07.10.2014 vyplynulo, že znalecká organizácia nepristúpila k vykonaniu bodového hodnotenia SSU žalobcu z dôvodu, že je potrebné zhodnotiť jeho stav aj v nasledujúcom období a vzhľadom k okolnostiam z odborného a medicínskeho hľadiska by mohlo byť neadekvátne s tým, že hodnotenie SSU je potrebné vykonať vtedy, keď bude uplatniteľné. Namietal, že súd prvej inštancie však následne pochybil, keď si po neunesení dôkazného bremena žalobcami o nimi tvrdenej skutočnosti nad rámec vznesenej námietky sám vyhodnocoval otázku ustálenia zdravotného stavu žalobcu, na ktorú nemá odborné znalosti (a nemôže ju vyhodnocovať aj keby mal). Bolo dôkaznou povinnosťou žalovanej a intervenienta na jej strane, pokiaľ vzniesli voči žalobou uplatnenému nároku sťaženia spoločenského uplatnenia námietku čo do výšky, jej dôvodnosť preukázať. Pokiaľ sám posúdil okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu inak, t.j. ako dátum vyhotovenia komplexného posudku ÚPSVaR zo 16.09.2015, sám sa dopustil riešenia odbornej otázky, pre ktorú sú potrebné odborné znalosti.

72. Intervenient v odvolaní namietal, že aj s poukazom na znalecké posudky bol stav žalobcu 1/ ustálený najneskôr rok po pôrode, t.j. 07.05.2013. Žalobca 1/ si rozšírením žaloby uplatnil náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 228.365,- eur, ktorá náhrada podlieha dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ktorá začala plynúť momentom ustálenia zdravotného stavu maloletého, t.j. deň narodenia žalobcu 1/ t.j. 03.10.2012, resp. spravidla po uplynutí jedného roku od poškodenia zdravia. Zákonná premlčacia doba na uplatnenie nárokov z titulu škody na zdraví preto uplynula najneskôr dňa 03.10.2015 a k rozšíreniu žaloby a k uplatneniu sťaženia spoločenského uplatnenia došlo po uplynutí dvoch rokov subjektívnej premlčacej doby.

73. Žalovaná v odvolaní uviedla, že zástupcovia žalobcu 1/ mali najneskôr dňa 07.05.2013 k dispozícii údaje obsiahnuté v zdravotnej dokumentácii, z ktorej bolo možné vzhľadom k položkám 253, 297b, 303, 307 a 321a vykonať vyčíslenie nároku. Súd v rozpore s ustálenou jednoznačnou súdnou praxou stanovil začatie plynutia premlčacej doby pri náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia na deň vydania rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o komplexnom posudku pre potreby peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov sťaženia ťažkého zdravotného postihnutia, ktorý bol vydaný na základe kontrolného lekárskeho posúdenia zo dňa 27.08.2015, ktoré však nie je súčasťou súdneho spisu. Uvedené lekárske posúdenie pre potreby stanovenia peňažných príspevkov však nie je možné zamieňať za ustálenie zdravotného stavu pre potreby stanovenia začatia plynutia premlčacej

doby. Náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu 1/ bola uplatnená na súde až 07.05.2017, t.j. po uplynutí premĺčacej doby.

74. Z obsahu spisu vyplýva, že náhrada škody vo výške 228.365,- eur bola žalobcom 1/ na súde uplatnená podaním zo dňa 07.05.2017, doručeným súdu dňa 12.05.2017, ktorým žalobca 1/ žiadal o rozšírenie žaloby v časti sťaženia spoločenského uplatnenia, a to na sumu 228.365,- eur, ktorú vypočítal 12.520 bodov x 18,24 eur.

75. Žalovaný vo svojom dovolaní voči výrokom I. a III. rozsudku odvolacieho súdu uviedol, že moment ustálenia zdravotného stavu osoby je skutkovou odbornou medicínskou otázkou, ktorá závisí od vyjadrenia lekára. Prvostupňový súd bez toho, aby mal v konaní predložený a vykonaný dôkaz (vyjadrenie lekára, ktorý by uvedenú otázku vo vzťahu k požadovanej škode zodpovedal) zistil, že zdravotný stav žalobcu 1/ nebol ustálený pred dňom vydania posudku č. 232/2014 (ktorý však vychádzal iba zo zdravotnej dokumentácie do 1 mesiaca života žalobcu 1/, ktorú poskytla výlučne matka žalobcu 1/ a zistil moment ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ na čas „vydania“ posudku Úradom práce v roku 2015, t.j. na 16.09.2015, ktorý nebol v konaní ani vykonaný (nie je súčasťou súdneho spisu). Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí bez vykonania dokazovania v odvolacom konaní sa s okamihom zistenia ustálenia zdravotného stavu vysporiadal tak, že na skutkovú medicínsku otázku odpovedal tak, že k ustáleniu zdravotného stavu žalobcu 1/ došlo dňa 03.04.2017, kedy bol vyhotovený znalecký posudok č. 108/2017. Podľa odvolacieho súdu je pre ustálenie faktického stavu poškodeného rozhodujúce, kedy lekár začne písať lekárske posudky. Má za to, že ak nie je v konaní zistený iný okamih ustálenia zdravotného stavu, platí že je týmto okamihom jeden rok od poškodenia zdravia (vyvrátiteľná právna domnienka). V danom prípade to je jeden rok od pôrodu, t.j. 03.10.2013, inak je vyššie uvedená právna norma v časti „spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví“ obsolentná a pre rozhodovanie súdom nepoužiteľná. Premĺčacia lehota pri náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia nezačína plynúť od vydania lekárskeho posudku s bodovým ohodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia, ale od vtedy, keď poškodený mohol na základe informácií, ktoré mal k dispozícii prvýkrát o bodové ohodnotenie požiadať, t.j. objektívne mohla byť na základe prejavu jeho vôle určená výška náhrady škody, keďže poškodený mal vedomosť o škode určitého druhu a jej rozsahu (bolo možné škodu na zdraví vyčísliť v peniazoch). Má za to, že vedomosť o škode (poškodení zdravia pre účely sťaženia spoločenského uplatnenia, t.j. o druhu a rozsahu škody) nemožno zamieňať s vedomosťou o jej presnej výške plynúcej z lekárskeho alebo znaleckého posudku, keďže zistenie presnej výšky, resp. zaobstaranie dokladu (dôkazu), z ktorého výška náhrady škody vyplýva, je len na rozhodnutí poškodeného.

76. V prípade nároku na odškodnenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 444 OZ) poškodeného sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia jeho spoločenského uplatnenia; od tohto okamihu plynú subjektívna premĺčacia doba. Pri odškodnení bolesti je potrebné prihliadať na to, že okolnosti rozhodujúce pre určenie bolestného sa stanú známe až po ukončení liečebného procesu, resp. po jeho ustálení. Sťaženie spoločenského uplatnenia vzniká v dobe, v ktorej je možné zdravotný stav poškodeného po úraze, chorobe z povolania alebo inom poškodení na zdraví, príp. po ich zhoršení považovať za ustálený a v ktorej je teda možné posúdiť, aký má zmenený (zhoršený) zdravotný stav poškodeného preukázateľne nepriaznivé dôsledky na životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh a pristúpiť k jeho bodovému ohodnoteniu (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 676/2007). Subjektívna premĺčacia doba pri nároku na odškodnenie bolestného začína plynúť okamihom, kedy sa zdravotný stav poškodeného ustálil a je možné objektívne uskutočniť bodové ohodnotenie bolesti; okolnosť kedy bolo následne bodové ohodnotenie lekárom skutočne urobené, nemá na už začatý beh subjektívnej premĺčacej doby vplyv.

77. Súd prvej inštancie síce uviedol, že tvrdenia žalovanej o začatí plynutia premĺčacej doby dňa 07.05.2013 považuje za účelové, vytrhnuté z kontextu ZP 1, v ktorom naopak znalecká organizácia výslovne uviedla, že je potrebné zhodnotiť zdravotný stav žalobcu 1/ aj v nasledovnom období, keďže návrh na jeho ohodnotenie vzhľadom k okolnostiam prípadu z odborného medicínskeho hľadiska mohol byť neadekvátny a tiež, že bolo v ZP 2 uvedené, že hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia je potrebné vykonať vtedy, keď to bude uplatniteľné. Uviedol, že teda skúmal, kedy žalujúca strana mohla objektívne vedieť prvýkrát rozsah funkčných porúch žalobcu 1/ a tú stanovil na lekárske vyšetrenie v auguste 2015 a následný komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta.

Nevysporiadal sa však s tvrdením žalovaného o tom, či má zoznámenie sa poškodeného so znaleckým posudkom vplyv na beh premlčacej doby, prípadne či okolnosť, že žalobca nedisponuje odborným lekárskeým ohodnotením utrpenej ujmy, je dôvodom pre iný začiatok plynutia premlčacej doby a nemožno počiatok jej behu činiť závislým na náhodných skutočnostiach ležiacich vo sfére poškodeného, t.j. či a kedy poškodený zadováži dostatok dôkazov.

78. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

79. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

80. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil napadnutý rozsudok v časti uplatneného nároku žalobcu 1/ na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Preskúmaný rozsudok tak i v tejto časti nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti.

81. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku). S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., V. týkajúcom sa nároku na náhradu škody a v závislom výroku o náhrade trov konania ohľadne tohto nároku (výrok VI.) s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

82. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne vec prejednať, znova vychádzajúc z výsledkov dokazovania posúdiť žalobou uplatnený nárok žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, a vzhľadom k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie bol zrušený i čo do nárokov žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, riadiť sa názorom odvolacieho súdu vysloveného už v rozsudku sp. zn. 9Co/78/2019-596. Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v Článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľov, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

83. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania ohľadne nároku na náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

84. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).